

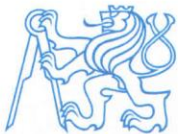

ČESKÉ VYSOKÉ UČENÍ TECHNICKÉ V PRAZE
FAKULTA DOPRAVNÍ

Bakalářská práce

Problematika silniční vegetace podle právních a
technických předpisů

Zpracovali: Petr Košut
Forma studia: prezenční
Studijní program: Technika a technologie v dopravě a spojích
Studijní obor: DOS – Dopravní systémy a technika
Vedoucí: Ing. Bc. Jana Košťálová
Ing. Tomáš Padělek

K612 ..... Ústav dopravních systémů

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE
(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení studenta (včetně titulů):

Petr Košut

Kód studijního programu a studijní obor studenta:

B 3710 – DOS – Dopravní systémy a technika

Název tématu (česky): **Problematika silniční vegetace podle právních a technických předpisů**

Název tématu (anglicky): The Issue of Road Vegetation according to Law and Technical Regulations

Zásady pro vypracování

Při zpracování bakalářské práce se řiďte osnovou uvedenou v následujících bodech:

- rešerše platných právních předpisů upravujících problematiku umístování a údržby silniční vegetace
- řešení výsadby a umístování silniční vegetace podle technických předpisů
- stručná analýza historického vývoje řešení problematiky
- srovnání řešení problematiky silniční vegetace v ČR a v okolních státech (Slovensko, Německo nebo Rakousko)
- srovnání souladu jednotlivých předpisů pro řešení problematiky silniční vegetace

Rozsah grafických prací: stanoví vedoucí bakalářské práce

Rozsah průvodní zprávy: 35 – 50 stran (vč. obrázků, tabulek a grafů)

Seznam odborné literatury: zákon 13/1997 Sb.
ČSN 73 6101
TP 99

Vedoucí bakalářské práce:

Ing. Bc. Jana Košťálová
Ing. Tomáš Padělek

Datum zadání bakalářské práce:

30. června 2014

(datum prvního zadání této práce, které musí být nejpozději 10 měsíců před datem prvního předpokládaného odevzdání této práce vyplývajícího ze standardní doby studia)

Datum odevzdání bakalářské práce:

24. srpna 2015

- a) datum prvního předpokládaného odevzdání práce vyplývající ze standardní doby studia a z doporučeného časového plánu studia
b) v případě odkladu odevzdání práce následující datum odevzdání práce vyplývající z doporučeného časového plánu studia

prof. Ing. Pavel Příbyl, CSc.
vedoucí Ústavu dopravních systémů

prof. Dr. Ing. Miroslav Svítek
děkan fakulty

Potvrzuji převzetí zadání bakalářské práce.

Petr Košut
jméno a podpis studenta

V Praze dne ..... 30. června 2014

PROHLÁŠENÍ

Předkládám tímto k posouzení a obhajobě bakalářskou práci, zpracovanou na závěr studia na univerzitě ČVUT fakultě dopravní.

Prohlašuji, že jsem předloženou práci vypracoval samostatně a že jsem uvedl veškeré použité informační zdroje v souladu s Metodickým pokynem o etické přípravě vysokoškolských závěrečných prací.

Nemám závazný důvod proti užití tohoto školního díla ve smyslu § 60 zákona č. 121/2000 Sb., o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorských zákonů).

V Praze dne 5. července 2015

Petr Košut

.....
(vlastnoruční podpis)

PODĚKOVÁNÍ

Na tomto místě bych rád poděkoval všem, kteří mi poskytli podklady pro vypracování této práce. Zvláště pak děkuji svým vedoucím Ing. Bc. Janě Košťálové a Ing. Tomáši Padělkovi za odborné vedení a konzultování práce a za rady, které mi poskytovali po celou dobu mého studia. Dále chci poděkovat panu Ing. Otakaru Kozákovi a svým kolegům Jaroslavu Kácovskému a Jaroslavu Jelínkovi za konzultace a morální podporu.

Název práce:	Problematika silniční vegetace podle právních a technických předpisů
Autor:	Petr Košut
Druh práce	Bakalářská práce
Vedoucí práce:	Ing. Bc. Jana Košťálová Ing. Tomáš Padělek
Studijní obor:	DOS – Dopravní systémy a technika

Abstrakt

Bakalářská práce se v první části zabývá právními předpisy upravujícími výsadbu a péči o silniční vegetaci, rozebírá technické podmínky a zkoumá historický vývoj. Ve druhé části pak porovnává řešení problematiky silniční vegetace v ČR, SK a D. A na závěr zkoumá soulad předpisů, a na jednoduchém příkladu znázorňuje vzniklé problémy.

Klíčová slova

Kácení, keř, právní předpis, silniční vegetace, strom, technické podmínky, vyhláška, výsadba, zákon.

Title: The Issue of Road Vegetation according to Law and Technical Regulations

Author: Petr Košut

Document type: Bachelor's thesis

Thesis advisor: Ing. Bc. Jana Košťálová
Ing. Tomáš Padělek

Branch: DOS – Dopravní systémy a technika

Abstract

The Bachelor Thesis deals, within its first part, with laws and technical regulations related with road vegetation, its planting, care and lumbering and with historical development. In the second part it compares solutions in Czech republic, Slovak republic and Germany. Last part examines harmony in laws and regulations and represent problems on a simple example.

Keys Words

Law, legal regulation, lumbering, planting, regulation, road vegetation, shrub, technical regulation, tree.

Obsah

Obsah.....	7
1. Úvod.....	11
2. Rešerše platných právních předpisů upravující problematiku umístování a údržby silniční vegetace.....	12
2.1 Technická norma ČSN 73 6101.....	12
2.1.1 Vybavení silnic.....	12
2.1.2 Zatrávnění.....	12
2.1.3 Zásady výsadby stromů.....	12
2.1.4 Keře jako záchytné bezpečnostní zařízení.....	15
2.1.5 Funkce vegetace.....	15
2.1.6 Sněhová zábrana.....	16
2.2 Zákon č. 13/1997 sb. Tzv. Silniční zákon.....	16
2.2.1 § 9 Vlastnictví pozemních komunikací.....	16
2.2.2 § 11 Silniční pozemek.....	16
2.2.3 § 13 Příslušenství silnic.....	16
2.2.4 § 15 Silniční vegetace.....	16
2.2.5 § 29 Pevné překážky.....	17
2.2.6 § 33 Silniční ochranný pás.....	17
2.2.7 § 35 Ochrana komunikací.....	17
2.2.8 § 41 Státní dozor.....	18
2.2.9 § 42a Přestupky.....	18
2.2.10 § 43 Doplnění k přestupkům.....	18
2.3 Prováděcí vyhláška 104/1997.....	19
2.3.1 § 9 Údržba komunikací.....	19
2.3.2 § 22 Začlenění do krajiny.....	19
2.3.3 § 24 Dopravní značky.....	19
2.3.4 § 29 Záchytná bezpečnostní a stálá zařízení.....	19
2.3.5 Příloha č. 5 Údržba a opravy komunikací.....	19

2.3.6 Příloha č. 5 Souvislá údržba komunikací.....	19
2.4 Zákon č. 114/1992 Sb. O ochraně přírody a krajiny.....	19
2.4.1 § 1 Ochrana přírody.....	20
2.4.2 § 3 Základní pojmy.....	20
2.4.3 § 7 Ochrana dřevin.....	20
2.4.4 § 8 Kácení dřevin.....	20
2.4.5 § 9 Náhradní výsadba.....	21
2.4.6 § 46 Památné stromy.....	21
2.4.7 § 87 a 88 Přestupky.....	22
2.5 Zákon č. 289/1995 Sb. O lesích.....	23
2.5.1 § 2 Základní pojmy.....	23
2.5.2 § 3 Pozemky s funkcí lesa.....	23
2.5.3 § 8 Lesy zvláštního určení.....	23
2.5.6 § 14 Projektová dokumentace.....	24
2.5.6 § 15 Omezení využívání.....	24
2.5.7 § 22 Bezpečnost osob a majetku.....	24
2.5.8 § 36 Hospodaření v lesích.....	24
2.6 Vyhláška č. 189/2013 Sb. O ochraně dřevin a povolování jejich kácení.....	25
2.6.1 § 1 Základní pojmy.....	25
2.6.2 § 2 Zásahy do dřevin.....	25
2.6.3 § 3 Povolení ke kácení.....	25
2.6.4 § 4 Náležitosti k povolení.....	26
2.7 Zákon č. 89/2012 tzv. Občanský zákoník.....	26
2.7.1 § 1067.....	26
3. Řešení výsadby a umístování silniční vegetace podle technických předpisů.....	27
3.1 Technické podmínky č. 99, s dodatkem 1.....	27
3.1.1 Definice pojmů.....	27
3.1.2 Funkce a význam vegetace.....	27
3.1.3 Výsadba ovocných stromů.....	28

3.1.4	Prostorové uspořádání dřevin	28
3.1.5	Výsadba vegetace	28
3.1.5.1	Málo členitý terén	28
3.1.5.2	Kopcovitý terén.....	29
3.1.5.3	Obecné zásady	29
3.1.5.4	Průjezdy lesem.....	29
3.1.5.4	Násypy a zářezy	31
3.1.5.5	Křižovatky.....	31
3.1.5.6	Střední dělicí pás	31
3.1.5.7	Větrolamy a sněhové zábrany	35
3.1.5.8	Odpočívky a vyhlídky.....	35
3.1.5.9	Vodní toky a nádrže.....	35
3.1.5.10	V obcích a jejich blízkosti.....	35
3.1.5.11	Dálnice a rychlostní silnice	36
4.	Analýza historického vývoje řešení problematiky	36
4.1	Zákony o komunikacích, či jinak související s dopravou	37
4.1.1	zákonný článek č. I/1890 o cestách a mýtech.	37
4.1.2	vládní nařízení č. 178/1941.....	37
4.1.3	Zákon č. 147/1949.	37
4.1.4	předpis č. 2/1950 Sb.	37
4.1.5	Zákon č. 135/1961 O pozemních komunikacích.....	37
4.2	Zákony o ochraně přírody a lesích.....	38
4.2.1	Zákon č. 40/1956 Sb. O státní ochraně přírody.....	38
4.2.1	Zákon č. 96/1977 o hospodaření v lesích, zákon č. 61/1977 o lesích.....	38
5.	Srovnání řešení problematiky silniční vegetace v ČR a v okolních státech	39
5.1	Slovensko.....	39
5.1.1	Zákon č. 543/2002 Z. z. O ochraně přírody	39
5.1.2	vyhláška č. 24/2003	40
5.1.3	Zákon č. 8/2009 Z. z.	40

5.1.4 Zákon č. 135/1961	41
5.1.5 Vyhláška č. 35/1984.....	41
5.1.6 Technické podmienky	42
5.2 Německo	43
5.2.1 Dolní Sasko, Braniborsko.....	44
5.2.2 Porovnání	44
6. Srovnání souladu jednotlivých předpisů	44
7. Závěr	47
Seznam Literatury.....	48

1. Úvod

Silniční vegetace a její právní předpisy jsou tématem nepříliš oblíbeným, ale ne nezajímavým. Protože výsadbou a kácením se určuje ráz krajiny, je velmi důležité, aby vegetace v okolí pozemních komunikací nenarušovala ráz krajiny a zároveň bezpečnost provozu na komunikaci. Z tohoto důvodu existuje hned několik zákonů, které tuto problematiku řeší. Bohužel ne vždy více znamená dobře, a tak počet těchto zákonů spíše komplikuje řešení konkrétních situací a prodlužuje konání příslušných orgánů. Tato bakalářská práce má za úkol zjistit, jaké konkrétní zákony a jak přesně se silniční vegetací zabývají. Dále nahlédne i do technických podmínek, které upřesňují výsadbu, údržbu a kácení vegetace. A jelikož nic nevzniká spontánně, bude dalším probíraným tématem historický vývoj řešení silniční vegetace v chronologickém uspořádání. V neposlední řadě pak proběhne porovnání okolních zemí, Německa a Slovenska, s Českou republikou a jejich pohledem na toto téma. A na závěr poté srovnání souladu jednotlivých právních předpisů.

2. Rešerše platných právních předpisů upravující problematiku umístování a údržby silniční vegetace

2.1 Technická norma ČSN 73 6101

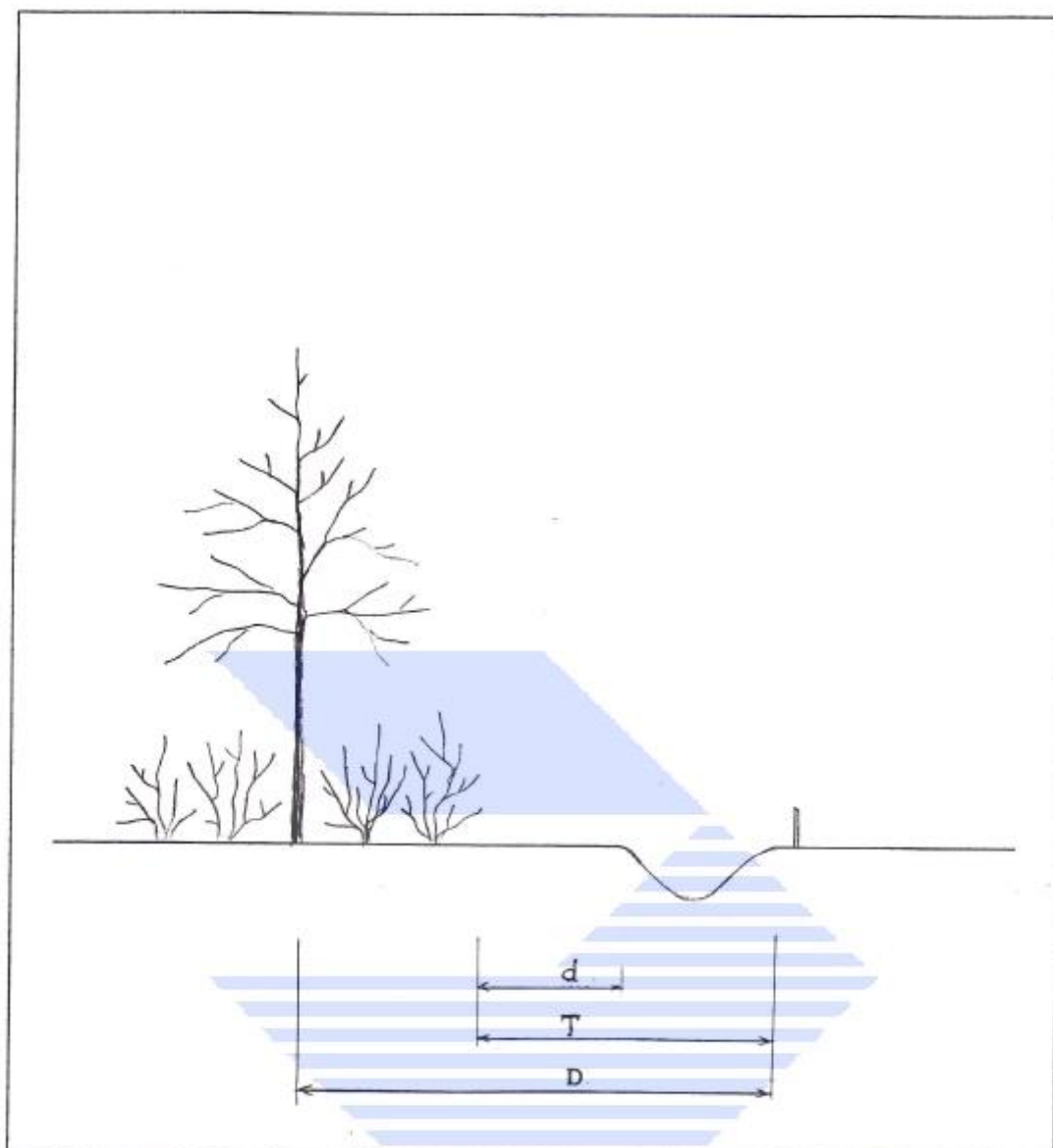
Tato norma nás seznámí se základy této tematiky, ať již jde o funkce vegetace, zatravnění či požadované vzdálenosti pro její výsadbu.

2.1.1 Vybavení silnic. V kapitole vybavení silnic a dálnic se nachází podkapitola 13.7 Vegetační úpravy. Zde se v první části 13.7.1. dovídáme, že „*vegetační úpravy, jejich situování, volba vhodných druhů z hlediska potřeby, funkce, klimatických podmínek apod. se navrhuji podle zvláštních předpisů*“ [1], což jsou TP 99, TP 99 dodatek 1 a TKP 13. Tyto TP a TKP budou rozebrány později. Dále norma určuje, že se vegetační úpravy provádějí k optickému vedení řidičů, k ochraně před oslněním, k ochraně komunikace proti působení větru a deště (sněhu), k zabránění větrné erozi svahů a nezpevněných ploch zemních těles, k zlepšení hygienických a biologických podmínek kolem komunikace, k eliminaci negativních projevů dopravy (prach, hluk, aerosol, apod.), k začlenění silnice do krajiny a k naznačení směrového vedení komunikace. Tato první část dále upřesňuje výkresovou dokumentaci k vegetačním úpravám a to následovně: Ve výkresové dokumentaci musí být zakreslena rozhledová pole s výškovými poměry na křižovatkách, na železničních přejezdech a ve směrových obloucích. Dále v dokumentaci musí být zakresleny vzdálenosti výsadby na náspech, zářezech, u objektů a umístění zejména velkoplošných dopravních značek. [1]

2.1.2 Zatravnění. Ve druhé části 13.7.2 se píše že, „*zatravnění je základním prvkem vegetačních úprav*“ a mělo by být i první etapou. „*Je vhodnou vegetační úpravou v rozhledových polích (zejména ve středním a postranním dělícím pásu, na křižovatkách, na zářezových svazích při vnitřních stranách směrových oblouků apod.) a všude tam, kde z důvodu bezpečnosti provozu a podmínek údržby silnice nelze vysazovat stromy a keře.*“ [1]

2.1.3 Zásady výsadby stromů. Podkapitola 13.7.3 se zabývá zásadami výsadby stromů a keřů. V místech, kde není stanoveno jinými podmínkami, musí být dodrženy minimální příčné

vzdálenosti podle tabulky 1, tuto tabulku dokresluje obrázek 1.

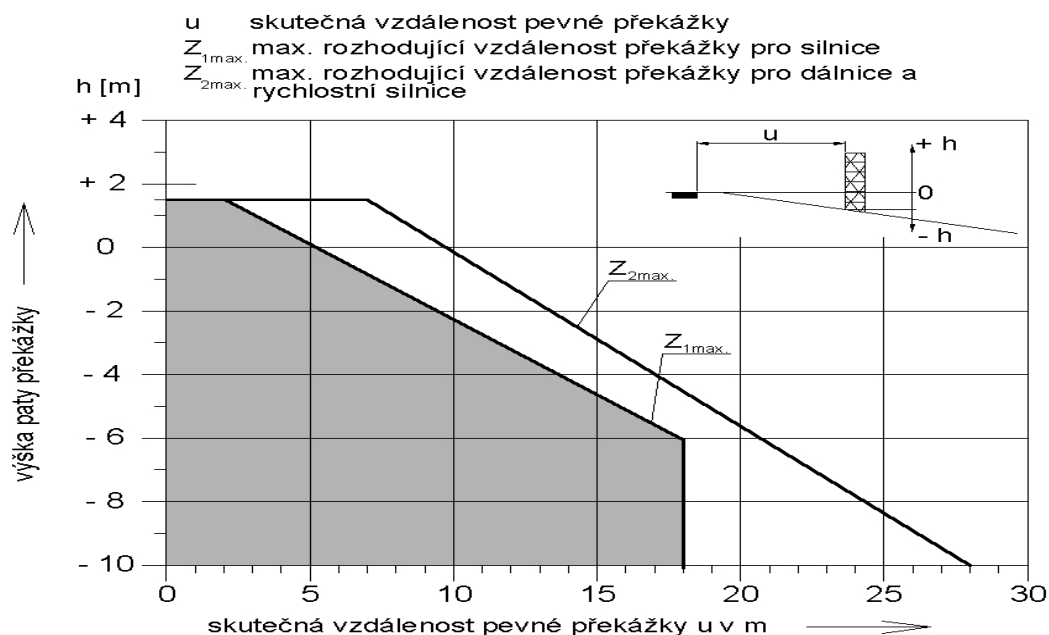
DOPORUČENÉ USPOŘÁDÁNÍ VÝSADEB	
Uspořádání výsadeb v rovině	
d - vzdálenost okraje korun (větví) plně vyvinutých dřevin od okraje odvodňovacího zařízení	d $\cong$ 1,0m
T - dtto od hrany koruny PK s celkovou šířkou koruny	
do 10m	T $\cong$ 1,0m
10 - 15m	T $\cong$ 1,5m
nad 15m	T $\cong$ 2,0m
u čtyř a vícepruhových do 25m	T $\cong$ 2,5m
u dálnic a čtyř a vícepruhových PK nad 25m	T $\cong$ 3,0m
D - odstup kmene stromu od hrany koruny PK	D $\cong$ 4,5m
SCHEMATICKÝ ŘEZ	3.01.

Obrázek 1, Doporučené uspořádání výsadeb v rovině, [8]

Tabulka 1, vzdálenost větví dřevin od hran komunikace, [1]

Vzdálenost větví keřů od hrany koruny komunikace	
Dvoupruhové silnice	
Šířka koruny silnice [d]	Minimální příčná vzdálenost [a]
$d \leq 10 \text{ m}$	$a = 1,0 \text{ m}$
$10 \text{ m} \leq d \leq 15 \text{ m}$	$a = 1,5 \text{ m}$
$d > 15 \text{ m}$	$a = 2,0 \text{ m}$
Čtyř a více pruhové silnice či dálnice	
$d \leq 25 \text{ m}$	$a = 2,5 \text{ m}$
$d > 25 \text{ m}$	$a = 3,0 \text{ m}$

„Je-li za hranou koruny příkop nebo rigol, mohou být větve vzrostlé keřové výsadby nejbližší 1,0 m od jeho vnější hrany. Větve stromů nesmí zasahovat blíže ke koruně silnice nebo dálnice než větve keřů.“ [1] Není-li navrženo svodidlo, musí vzdálenosti kmenů stromů od koruny vozovky splňovat podmínky dle podkapitoly 13.1.2.2.11 písm. f), která určuje podle obrázku 2 nejmenší možnou vzdálenost kmene stromu (či jiné pevné překážky) Z_{1max} respektive Z_{2max} od hrany komunikace. [1]

Obrázek 2, nejmenší možná vzdálenost kmene dřeviny od hrany komunikace, [1]

„Větve keřů a stromů musí být vzdáleny nejméně 1,0 m od všech součástí mostních objektů, tunelů, opěrných zdí, bezpečnostních zařízení apod.; tento odstup musí být rovněž dodržen na zářezových svazích od vnější temenní hrany zárubních zdí. Keře a stromy se nesmějí vysazovat nad podzemními zařízeními v tělese silnice nebo dálnice, tj. zejména nad drenážemi, odvodňovacím potrubím, kabely apod., s ohledem na jejich prohlídky, obnovu a údržbu. Výsadba souvislých stromořadí se nedovoluje u kultivarů s průměrem kmene, který je rizikem pro bezpečnost dopravy (dle 13.1.2.2.11.f se jedná o stromy o průměru větším než 0,10 m podléhající menším vzdálenostem než Z_{1max} respektive Z_{2max} dle obrázku 1), u novostaveb dálnic, směrově rozdělených silnic, silnic I. třídy, na novostavbách a rekonstrukcích silnic II. a III. třídy a u všech existujících silnic v úrovni terénu nebo na násypch a pod nimi bez osazení svodidel. Nejmenší vzdálenost odvětvených kmenů stromů lesního porostu v průjezdných úsecích lesem nesmí být menší než 10 m od hrany koruny silnice nebo dálnice, nebo když jsou stromy v zářezovém svahu či jeho terénním pokračování ve výšce nejméně 2,00 m nad hranou koruny, přitom je nutné zajistit vhodnou výsadbou plynulý výškový přechod k pásnu odvětvených vysokokmenných stromů. V plochách dostatečně širokých dělicích pásů, kam nezasahují rozhledová pole a kde tomu nebrání jiné důvody je přístupná výsadba keřů a stromů keřového vzrůstu, při zaručení minimálního odstupu krajních větví od kraje přilehlých zpevněných ploch ve vzdálenosti 1,0 m. Keřovitý porost a stromy nesmí snižovat viditelnost svislých dopravních značek, signalizačních zařízení, apod.“ [1]

2.1.4 Keře jako záchytné bezpečnostní zařízení. V podkapitole 13.7.5 se hovoří o porostu keřů jako o záchytném bezpečnostním zařízení. „Jeho funkce spočívá v pružném zadržení nezvládnutých vozidel neprůjezdným pásem nebo skupinou keřů v prostoru dostatečně širokého středního nebo postranního dělicího pásu mimo rozhledová pole před vjetím do protisměru nebo sousedního jízdního pásu nebo před čelním nárazem do pevné překážky.“ [1] Tento prostor může být i za hranou koruny komunikace před vyjetím s násypových svahů vyžadujících osazení svodidla před čelním nárazem do pevné překážky. [1]

2.1.5 Funkce vegetace. Dle podkapitoly 13.7.6 je při výsadbě vegetace nutné dbát, aby plnila specifickou funkci, jako je stínění slunečních paprsků či ochrana před závějemi. Dále tato podkapitola informuje o nevhodnosti vysazování ovocných stromů u dopravně významnějších komunikací. U jiného druhu komunikací je tato výsadba možná, je však nutné brát zřetel na půdní a klimatické podmínky, vliv exhalací a jiných škodlivých vlivů a na zajištění obhospodaření těchto výsadeb. Pokud je však možno, preferuje se výsadba stromů funkčně účelových a okrasných. [1]

2.1.6 Sněhová zábrana. Podkapitola 13.7.7. pak uzavírá výňatek z normy doporučením vysazovat nízko vzrostlé jehličnany, které mohou sloužit u komunikace jako přírodní zábrana před zavátím sněhem. [1]

2.2 Zákon č. 13/1997 sb. Tzv. Silniční zákon.

Jedním z nejdůležitějších zákonů, který se problematikou silniční vegetace zabývá ať již přímo či nepřímo, je zákon o Pozemních komunikacích ve znění z 1. května 2014.

2.2.1 § 9 Vlastnictví pozemních komunikací. V § 9 odst. 1 je vymezeno vlastnictví pozemních komunikací. Stát je vlastníkem dálnic a silnic I. Třídy, kraj je vlastníkem silnic II. a III třídy, které se na jeho území nacházejí, obec je vlastníkem místních komunikací, které se na jejich území nacházejí, a vlastníkem účelových komunikací je právnická či fyzická osoba. Tento paragraf je nemálo důležitý, neboť se k němu bude odvolávat většina zákonů a předpisů, které po vlastníkově komunikace požadují určitou činnost. [2]

2.2.2 § 11 Silniční pozemek. V § 11 se řeší silniční pozemky, kde v odst. 1 je vymezen pojem silniční pozemek; „*Silničním pozemkem se rozumí pozemky, na nichž je umístěno těleso dálnice, silnice a místní komunikace a silniční pomocný pozemek.*“ [2] Dále v odst. 5 téhož paragrafu je definován pomocný pozemek jako „*pruh pozemku přilehlého po obou stranách k tělesu dálnice, silnice nebo místní komunikace mimo souvisle zastavené území obcí, který slouží účelům ochrany a údržby dálnice, silnice nebo místní komunikace, pokud tyto pozemky jsou ve vlastnictví vlastníka dálnice, silnice nebo místní komunikace.*“ [2] Tyto odstavce jsou důležité, neboť pokud se jedná o silniční vegetaci, v převážné většině případů se nachází právě na silničním pozemku nebo na pomocném pozemku.

2.2.3 § 13 Příslušenství silnic. Dle § 13 patří mezi příslušenství dálnic, silnic a místních komunikací podle písm. d) právě silniční vegetace. [2]

2.2.4 § 15 Silniční vegetace. Samostatným paragrafem zabývajícím se právě silniční vegetací je § 15, který ve svém odst. 1, vymezuje pravidla pro silniční vegetaci na silničních i pomocných pozemcích, „*silniční vegetace nesmí ohrožovat bezpečnost užití pozemní komunikace nebo neúměrně ztěžovat použití těchto pozemků k účelům údržby těchto komunikací nebo neúměrně ztěžovat obhospodařování sousedních pozemků*“. V odst. 2 umožňuje vlastníkově kácet dřeviny „*Na návrh příslušného orgánu Policie České republiky nebo po projednání s ním nebo na návrh silničního správního úřadu nebo po projednání s ním*“, [2] ale pouze za dodržení zvláštních předpisů. [2]

2.2.5 § 29 Pevné překážky. Tento § pojednává o pevných překážkách. V odst. 1 se dozvídáme, že „na vozovkách, dopravních ostrůvcích a krajnicích dálnice, silnice a místní komunikace mohou být umístěny pouze dopravní značky a zařízení kromě zábradlí, zrcadel a hlásek; ostatní předměty tvoří pevnou překážku.“ [2] Jinak řečeno strom či keř, který se nachází na krajnici komunikace, je pevnou překážkou.

Dle odst. 2 lze umístit pevnou překážku na pozemní komunikaci pouze se svolením silničního správního úřadu a to po projednání s vlastníkem komunikace a „se souhlasem Ministerstva vnitra, jde-li o dálnici a rychlostní silnici, v ostatních případech se souhlasem příslušného orgánu Policie České republiky. Povolení lze vydat pouze za předpokladu, že nebude ohrožena bezpečnost a plynulost silničního provozu a že žadatel o vydání povolení zajistí na svůj náklad všechna potřebná opatření.“ [2]

V odst. 3 se dovídáme, že pevné překážky, které byly umístěny bez vydaného povolení, je nutno jejich majiteli odstranit na vlastní náklad ve lhůtě stanovené správním úřadem. Po uplynutí lhůty je správce komunikace oprávněn odstranit pevnou překážku na náklady jejího vlastníka.[2]

V odst. 5 je velmi důležitá informace týkající se právě odst. 2 a 3 neboť „tvoří-li pevnou překážku strom, postupuje se podle ustanovení § 15.“ [2]

2.2.6 § 33 Silniční ochranný pás. § 33 zní: „V silničním ochranném pásmu na vnitřní straně oblouku silnice a místní komunikace I. nebo II. třídy o poloměru 500 m a menším a v rozhledových trojúhelnících prostorů úrovnových křižovatek těchto pozemních komunikací se nesmí zřizovat a provozovat jakékoliv objekty, vysazovat stromy nebo vysoké keře a pěstovat takové kultury, které by svým vzrůstem a s přihlédnutím k úrovni terénu rušily rozhled potřebný pro bezpečnost silničního provozu; to neplatí pro lesní porosty s keřovým parkem zajišťující stabilitu okraje lesa. Strany rozhledových trojúhelníků se stanovují 100 m u silnice označené dopravní značkou podle zvláštního předpisu jako silnice hlavní a 55 m u silnice označené dopravní značkou podle zvláštního předpisu jako silnice vedlejší.“ [2]

2.2.7 § 35 Ochrana komunikací. § 35 se zabývá vlastníky nemovitostí, „jež jsou povinni strpět, aby na jejich pozemcích byla provedena nezbytná opatření k zabránění sesuvů půdy, padání kamenů, lavin a stromů nebo jejich částí, vznikne-li toto nebezpečí výstavbou nebo provozem dálnice, silnice a místní komunikace nebo přírodními vlivy; vznikne-li toto nebezpečí z jednání těchto vlastníků, jsou povinni učinit nezbytná opatření na svůj náklad. O

rozsahu a způsobu provedení nezbytných opatření a o tom, kdo je provede, rozhodne silniční správní úřad.“ [2]

2.2.8 § 41 Státní dozor. Pokud podle § 41 osoba pověřená výkonem státního dozoru zjistí závady v dopravně technickém či stavebním stavu komunikace, které bezprostředně ohrožují uživatele nebo komunikaci, je povinen písemně nařídit vlastníkovvi komunikace omezit či zastavit provoz na daném úseku a musí vyrozumět také příslušný silniční správní úřad. Tento úřad pak ve lhůtě dvou dnů zahájí správní řízení k dané věci. [2]

2.2.9 § 42a Přestupky. V následujícím § 42a se řeší přestupky za jednotlivá porušení těchto nařízení. V 1 odst. se přestupku dopustí fyzická osoba pokud podle písm. l) *„v rozporu s § 29 umístí na pozemní komunikaci pevnou překážku nebo ji neodstraní na svůj náklad ve lhůtě stanovené silničním správním úřadem“* [2], podle písm. n) *„v silničním ochranném pásmu na vnitřní straně oblouku silnice nebo místní komunikace I. nebo II. třídy anebo v rozhledových trojúhelníkových prostorů úrovnových křižovatek těchto pozemních komunikací provádí činnost v rozporu s § 33“* [2], podle písm. o) *„jako vlastník nemovitosti v sousedství dálnice, silnice nebo místní komunikace nestrpí provedení nezbytných opatření k zabránění sesuvů půdy, padání kamenů, lavin a stromů nebo jejich částí, vznikne-li takové nebezpečí výstavbou nebo provozem pozemní komunikace anebo přírodními vlivy“* [2], či podle písm. p) *„jako vlastník nemovitosti v sousedství dálnice, silnice nebo místní komunikace neučiní na svůj náklad nezbytná opatření k zabránění sesuvů půdy, padání kamenů, lavin a stromů nebo jejich částí, vznikne-li takové nebezpečí z jeho jednání.“* [2] V odstavci 7 jsou poté vymezeny pokuty za jednotlivé body. Dosahují u bodů l), n) a p) do výše až 300 000 Kč, u bodu o) do výše 200 000 Kč. Stejných přestupků se může dopustit i právnická osoba, či podnikající fyzická osoba. Pro tyto případy je zde §42b, který podobně jak §42a řeší přestupky a vymezuje ve svém 7 odst. pokuty, které jsou pro body l), n), o), p) stejné jako v §42a. [2]

2.2.10 § 43 Doplnění k přestupkům. V § 43 se řeší společná ustanovení k §42a a k §42b. Jejím nejdůležitějším odstavcem je hned první, který zprošťuje právnickou osobu z odpovědnosti za správní delikt podle §42b odst1 písm. l)n)o)p) jestliže prokáže, *„že vynaložila veškeré úsilí, které bylo možno požadovat, aby porušení právní povinnosti zabránila.“* [2] Další odstavce jsou podřadnějšího charakteru, neboť se nezabývají písmeny l), n), o), p) z §42b.

2.3 Prováděcí vyhláška 104/1997

K tomuto zákonu se váže také jeho prováděcí vyhláška 104/1997, která v určitých částech doplňuje daný zákon.

2.3.1 § 9 Údržba komunikací. Podle § 9 odst. 4 je běžná úprava definována jako: „*drobné místně vymezené práce, včetně ošetřování silniční vegetace*“. [3]

2.3.2 § 22 Začlenění do krajiny. V § 22 se uvádí v odst. č. 2, že: „*Začlenění trasy komunikace do krajiny a výsadba zeleně se řeší ohleduplně podle místních poměrů i s ohledem na ochranu proti oslňování a proti nepříznivým povětrnostním vlivům (vítr, sněžení apod.)*“ [3]

2.3.3 § 24 Dopravní značky. Tento § s podtitulem dopravní značky, dopravní a bezpečnostní zařízení uvádí, že umělé clony či živé ploty se umísťují ve středním dělicím pásu na dálnicích a rychlostních silnicích, popřípadě mezi souběžnými komunikacemi. [3]

2.3.4 § 29 Záchytná bezpečnostní a stálá zařízení. Podle § 29 odst. 2 musí být svodidla umístěna tam, kde je nutné zajištění bezpečnosti silničního provozu před nárazem do pevné překážky. [3]

2.3.5 Příloha č. 5 Údržba a opravy komunikací. Posléze v příloze č. 5 je řečeno, že běžná údržba zahrnuje drobné práce, jejichž potřeba je zjištěna v rámci prohlídek. Jedná se o několik prací, z nichž vyvstává pro nás pouze jedna a to č. 1.8 ošetřování silniční vegetace. [3]

2.3.6 Příloha č. 5 Souvislá údržba komunikací. V příloze č. 2, která je definována jako „*rozsáhlejší práce v souvislých úsecích sloužící k zachování a obnově původních vlastností. Podkladem pro rozhodnutí o jejím provedení jsou výsledky systémů hospodaření s vozovkou, případně vyhodnocené údaje z prohlídek komunikací.*“ [3] Zde se znovu nachází bod, který zahrnuje silniční vegetaci a to konkrétně bod 2.5 - obnova silniční vegetace v souvislých úsecích.

2.4 Zákon č. 114/1992 Sb. O ochraně přírody a krajiny.

Dalším zákonem, který se zabývá problematikou vegetace je č. 114/1992 sb. Zákon České národní rady o ochraně přírody a krajiny ve znění z 1. dubna 2015. Tento zákon definuje základní prvky ochrany přírody a je na něj odkazováno v předchozích zákonech a normě.

2.4.1 § 1 Ochrana přírody. Dle § 1 odst. 1 je ochranou přírody rozuměna péče státu, fyzických a právnických osob o volně žijící živočichy, rostliny a jejich společenstva, péče o ekologické systémy a krajinné celky jakož i péče o vzhled krajiny. Odst. 2 téhož paragrafu pak definuje zajištění ochrany přírody a to zejména podle písm. d) „*ochranou dřevin rostoucích mimo les.*“ [4]

2.4.2 § 3 Základní pojmy. § 3 vymezuje některé základní pojmy, které se v oblasti ochrany přírody vyskytují. Dle odst. 1 písm. b) se definuje krajinný prvek jako: „*ekologicky, geomorfologicky nebo esteticky hodnotná část krajiny utváří její typický vzhled nebo přispívá k udržení její stability. Významnými krajinnými prvky jsou lesy, rašeliniště, vodní toky, rybníky, jezera, údolní nivy. Dále jsou jimi jiné části krajiny, které zaregistruje orgán ochrany přírody jako významný krajinný prvek, zejména mokřady, stepní trávníky, remízy, meze, trvalé travní plochy, naleziště nerostů a zkamenělin, umělé i přirozené skalní útvary, výchozy a odkryvy. Mohou jimi být i cenné plochy porostů sídelních útvarů včetně historických zahrad a parků.*“ [4] Podle písm. i) téhož odst. je dřevina rostoucí mimo les definována jako: „*strom či keř rostoucí jednotlivě i ve skupinách ve volné krajině i v sídelních útvarech na pozemcích mimo lesní půdní fond.*“ [4]

2.4.3 § 7 Ochrana dřevin. Dle § 7 o ochraně dřevin je v 1 odst. řečeno, že dřeviny jsou chráněny před poškozování nebo ničením pokud se na ně nevztahuje přísnější ochrana (dle paragrafů 46 a 48). [4] Ve 2. Odst. je pak vlastníčkům dřevin uložena „*péče o dřeviny, zejména jejich ošetřování a udržování.*“ [4] Pokud se prokáže výskyt nákazy dřevin chorobami, může orgán ochrany přírody nařídít provedení nezbytných zásahů včetně vykácení dřevin v kompetenci vlastníků.

2.4.4 § 8 Kácení dřevin. Podle § 8 s podtitulem povolení kácení dřevin, se uvádí, že pro kácení dřevin je nezbytně nutné mít povolení od orgánu ochrany přírody (není-li stanoveno jinak). Ke kácení dřevin na silničních pozemcích (myšleno i pomocných silničních pozemcích) může orgán ochrany přírody vydat povolení pouze po dohodě se silničním správním úřadem a to za podmínek ustanovených dle §15 odst. 2 zákona č. 13/1997 Sb. Odst. 2 pak udává, že povolení není nutné pro dřeviny se stanovenou určitou velikostí či charakteristikou stanovenou Ministerstvem životního prostředí v obecně závazném právním předpise (jedná se o vyhlášku 189/2013 o ochraně dřevin a povolování jejich kácení). Povolení není třeba žádat podle odst. 4, pokud jsou dřeviny v takovém stavu, že je bezprostředně ohrožen život či zdraví nebo hrozí-li škoda značného rozsahu. V takovém případě fyzická či právnická osoba, která provedla kácení, musí oznámit tento úkon do patnácti dnů ode dne kácení orgánu ochrany přírody. Odst. 5 zní: „*Ministerstvo životního*

prostředí stanoví prováděcím právním předpisem nedovolené zásahy do dřevin, které jsou v rozporu s požadavky na jejich ochranu, náležitosti žádosti o povolení kácení dřevin rostoucích mimo les, náležitosti oznámení o kácení dřevin a období, ve kterém se kácení dřevin zpravidla provádí.“ [4]

2.4.5 § 9 Náhradní výsadba. § 9 o náhradní výsadbě a odvodech v odst. 1 stanovuje, že orgán ochrany přírody může v rozhodnutí o kácení dřevin uložit žadateli náhradní výsadbu ke kompenzaci ekologické újmy vzniklé kácením. Orgán může také uložit i následnou péči o dřeviny po nezbytně nutnou dobu, nejdéle však po dobu 5 let. Podle odst. 2 může být náhradní výsadba uložena i na pozemcích které nejsou ve vlastnictví žadatele o kácení, ale pouze s předchozím souhlasem vlastníka zamýšleného pozemku. Obce vedou přehled pozemků vhodných pro náhradní výsadbu ve svém územním obvodu po předběžném projednání s jejich vlastníkem. Dle odst. 3, pokud orgán ochrany přírody neuloží žadateli o kácení provedení náhradní výsadby je žadatel povinen „zaplatit odvod do rozpočtu obce, která jej použije na zlepšení životního prostředí.“ [4] Pokud došlo ke kácení dřevin protiprávně, je ten, kdo dřeviny pokácel, povinen zaplatit odvod do Státního fondu životního prostředí České republiky. Výše odvodů a podmínky jejich udělování jsou pak stanoveny ve zvláštním zákoně. Odst. 4 Zajištěním náhradní výsadby podle odstavce 1 nebo zaplacením odvodu podle odstavce 3 je zároveň splněna povinnost náhradního opatření podle § 86 odst. 2 (tohoto zákona) i náhrady ekologické újmy. [4]

2.4.6 § 46 Památné stromy. V další části zákona se § 46 a 56 zabývají problematikou památných stromů. V § 46 odst. 1 se uvádí, že památnými stromy jsou mimořádně významné stromy. Mohou být vyhlášeny rozhodnutím orgánu ochrany přírody. Odst. 2 zakazuje poškozovat ničit a rušit tyto památné stromy v přirozeném vývoji. Ošetřování těchto stromů lze provádět pouze se souhlasem orgánu, který tuto ochranu vyhlásil. Odst. 3 „*Je-li třeba památné stromy zabezpečit před škodlivými vlivy z okolí, vymezí pro ně orgán ochrany přírody, který je vyhlásil, ochranné pásmo, ve kterém lze stanovené činnosti a zásahy provádět jen s předchozím souhlasem orgánu ochrany přírody. Pokud tak neučiní, má každý strom základní ochranné pásmo ve tvaru kruhu o poloměru desetinásobku průměru kmene měřeného ve výši 130 cm nad zemí. V tomto pásmu není dovolena žádná pro památný strom škodlivá činnost, například výstavba, terénní úpravy, odvodňování, chemizace.*“ [4] Dle odst. 4 lze zrušit ochranu památného stromu pouze v případě výjimky stanovené orgánem ochrany přírody dle § 56 tohoto zákona. [4]

§ 56 se zabývá právě zmiňovanými výjimkami. Dle odst. 2 písm. c) lze „*výjimku ze zákazu u zvláště chráněných druhů rostlin a živočichů povolit v zájmu veřejného zdraví nebo veřejné*

bezpečnosti nebo z jiných naléhavých důvodů převažujícího veřejného zájmu, včetně důvodů sociálního a ekonomického charakteru a důvodů s příznivými důsledky nesporného významu pro životní prostředí.“ [4]

2.4.7 § 87 a 88 Přestupky. Paragrafy 87 a 88 řeší ukládání a výši pokut za přestupky vzniklé porušováním výše uvedených nařízení.

§ 87 odst. 1 umožňuje orgánu ochrany přírody uložit pokutu do výše 10 000 Kč *„fyzické osobě, která se dopustí přestupku tím, že:“ [4] dle písm. a) „nedovoleně mění či ruší dochovaný stav přírody ve zvláště chráněném území nebo nedovoleně mění dochovaný stav památného stromu.“ [4] dle písm. e) „nesplní ohlašovací povinnost určenou tímto zákonem.“ [4] dle písm. g) „neprovede uloženou náhradní výsadbu dřevin podle § 9.“ [4]*

Odst. 2 umožňuje orgánu ochrany přírody uložit pokutu do výše 20 000 Kč *„fyzické osobě, která se dopustí přestupku tím, že:“ [4] dle písm. e) „poškodí nebo bez povolení pokácí dřevinu rostoucí mimo les.“ [4] dle písm. f) „provádí škodlivý zásah do významného krajinného prvku bez souhlasu orgánu ochrany přírody.“ [4]*

Odst. 3 umožňuje orgánu ochrany přírody uložit pokutu do výše 100 000 Kč *„fyzické osobě, která se dopustí přestupku tím, že:“ [4] dle písm. a) „poškodí nebo zničí památný strom nebo zvláště chráněné území či jeho část.“ [4] dle písm. d) „pokácí bez povolení nebo závažně poškodí skupinu dřevin rostoucích mimo les.“ [4] dle písm. m) „závažně poškodí nebo zničí významný krajinný prvek.“ [4]*

§ 88 odst. 1 umožňuje orgánu ochrany přírody uložit pokutu do výše 1 000 000 Kč *„právnícké nebo fyzické osobě při výkonu podnikatelské činnosti, která se dopustí protiprávního jednání tím, že:“ [4] dle písm. b) „poškodí nebo zničí památný strom.“ [4] dle písm. c) „poškodí nebo zničí bez povolení dřevinu nebo skupinu dřevin rostoucích mimo les.“ [4] dle písm. b) „nesplní ohlašovací povinnost podle tohoto zákona nebo nesplní povinnost náhradní výsadby podle § 9“ [4]*

Odst. 2 umožňuje orgánu ochrany přírody uložit pokutu do výše 2 000 000 Kč *„právnícké nebo fyzické osobě při výkonu podnikatelské činnosti, která se dopustí protiprávního jednání tím, že:“ [4] dle písm. b) „závažně poškodí nebo zničí významný krajinný prvek.“ [4]*

Odst. 3 „při stanovení výše pokuty se přihlíží k závažnosti protiprávního jednání a k rozsahu hrozící nebo způsobené újmy ochraně přírody a krajiny.“ [4] Odst. 4 „pokutu podle odstavců 1 a 2 lze uložit nejpozději do tří let ode dne, kdy k protiprávnímu jednání došlo.“ [4] Odst. 5 „pokuta je splatná do 30 dnů ode dne, kdy nabylo právní moci rozhodnutí, jímž byla pokuta uložena.“ [4] Odst. 6 „uložením pokuty právnické osobě zůstává nedotčena její odpovědnost, případně odpovědnost jejích pracovníků podle zvláštních předpisů.“ [4]

2.5 Zákon č. 289/1995 Sb. O lesích.

Dalším zákonem, který upravuje právní předpisy u vegetací, je předpis č. 289/1995 Sb. neboli Zákon o lesích a o změně některých zákonů (lesní zákon) ve znění z 1. května 2015. Tento zákon se zabývá vztahu komunikace les, a ochraně lesních ploch.

2.5.1 § 2 Základní pojmy. V § 2 jsou v jednotlivých písmenech vyznačeny tyto definice pojmů: dle písm. a) lesem se rozumí „lesní porosty s jejich prostředím a pozemky určené k plnění funkcí lesa.“ [5] dle písm. b) funkcemi lesa se rozumí „přínosy podmíněné existencí lesa, které se člení na produkční a mimoprodukční.“ [5] dle písm. c) lesními porosty se rozumí „stromy a keře lesních dřevin, které v daných podmínkách plní funkce lesa.“ [5] dle písm. n) těžbou nahodilou se rozumí „těžba prováděná za účelem zpracování stromů suchých, vyvrácených, nemocných nebo poškozených.“ [5] dle písm. o) těžbou mimořádnou se rozumí „těžba podmíněná povolením nebo rozhodnutím orgánu státní správy lesů.“ [5]

2.5.2 § 3 Pozemky s funkcí lesa. V § 3 odst. 1 jsou definovány pozemky určené k plnění funkcí lesa jako: dle písm. a) „pozemky s lesními porosty a plochy, na nichž byly lesní porosty odstraněny za účelem obnovy, lesní průseky a nezpevněné lesní cesty, nejsou-li širší než 4 m.“ [5] dle odst. 2 „Pozemky určenými k plnění funkcí lesa nejsou školky a plantáže lesních dřevin založené na pozemcích, které nejsou určeny k plnění funkcí lesa, pokud orgán státní správy lesů na návrh vlastníka pozemku nerozhodne jinak.“ [5] Pokud dojde k pochybnostem, zda je pozemek určen k plnění funkcí lesa, rozhodne o tomto podle odst. 3 orgán státní správy lesů. Pokud existují pozemky, na které se nevztahuje odst. 1, může vlastník požádat orgán státní správy lesů o prohlášení příslušných pozemků za pozemky s funkcí lesa. [5]

2.5.3 § 8 Lesy zvláštního určení. § 8 odst. 2 definuje lesy zvláštního určení jako lesy, u kterých veřejný zájem na zlepšení životního prostředí nebo jiný oprávněný zájem na plnění mimoprodukčních funkcí lesa je nadřazen funkcím produkčním. K těmto zájmům patří dle písm. e) „lesy se zvýšenou funkcí půdoochrannou, vodoochrannou, klimatickou nebo

krajinotvornou.“ [5] a dle písm. h) lesy „v nichž jiný důležitý veřejný zájem vyžaduje odlišný způsob hospodaření.“ [5] O přiřazení lesů do této kategorie dle odst. 2 rozhoduje orgán státní správy lesů na návrh vlastníka lesa nebo z vlastního podnětu. [5]

2.5.6 § 14 Projektová dokumentace. § 14 o zpracování a projednání návrhů dokumentací, odst. 3 *„Každý, kdo zamýšlí provést liniovou stavbu, při níž se předpokládá trvalé nebo dočasné odnětí nebo omezení podle § 15 odst. 1, je povinen před zpracováním podkladů k vydání územního rozhodnutí vyžádat si u orgánu státní správy lesů informace o podmínkách vedení trasy přes lesní pozemky dotčené zamýšlenou stavbou.“ [5]*

2.5.6 § 15 Omezení využívání. § 15 o odnětí pozemků a omezení jejich využívání v odst. 1 udává, že odnětím pozemků se rozumí uvolnění těchto pozemků pro jiné využití než je funkce lesa. Dále tento odstavec zavádí pojem omezení využívání pozemků pro plnění funkcí lesa, což je stav, kdy na dotčených pozemcích nemohou být plněny některé funkce lesa v obvyklém rozsahu. Jak omezení tak odnětí může být dočasné, na dobu uvedenou v rozhodnutí, či trvalé. Odst. 2 Odnětí nebo omezení pro nové stavby pro rekreaci na pozemcích určených pro plnění funkcí lesa musí být v souladu se schválenou územně plánovací dokumentací. V lesích ochranných a v lesích zvláštního určení nesmí nové stavby narušit plnění funkcí, pro které byly tyto lesy vyhlášeny, za lesy ochranné nebo za lesy zvláštního určení. [5]

2.5.7 § 22 Bezpečnost osob a majetku. § 22 odst. 1 *„Vlastníci nemovitostí nebo investoři staveb a zařízení jsou povinni provést na svůj náklad nezbytně nutná opatření, kterými jsou nebo budou jejich pozemky, stavby a zařízení zabezpečeny před škodami způsobenými zejména sesuvem půdy, padáním kamenů, pádem stromů nebo jejich částí, přesahem větví a kořenů, zastíněním a lavinami z pozemků určených k plnění funkcí lesa; tato opatření jsou oprávněni provést i na pozemcích určených k plnění funkcí lesa. Rozsah a způsob zabezpečovacích opatření stanoví orgán státní správy lesů. Vlastník pozemků určených k plnění funkcí lesa je povinen provedení opatření strpět.“ [5]*

2.5.8 § 36 Hospodaření v lesích. V § 36 dle odst. 3 se říká že: *„Vlastníci lesů zvláštního určení (§ 8 odst. 1 a 2) jsou povinni strpět omezení při hospodaření v nich. Vlastníkům těchto lesů náleží náhrada zvýšených nákladů, pokud jim z omezeného způsobu hospodaření v nich vzniknou.“ [5] Odst. 4 pak říká, že: „Vlastník lesa uvedeného v odstavci 3 je povinen zajistit opatření uložená orgánem státní správy lesů ke splnění účelu sledovaného jejich vyhlášením. Za provedená opatření přísluší vlastníku lesa náhrada zvýšených nákladů.“ [5] Odst. 5 říká, že: „orgán státní správy lesů rozhodne na návrh vlastníka lesa o tom, kdo a v*

jaké výši uhradí vlastníku lesa zvýšené náklady spojené s omezením hospodaření podle odstavců 3 a 4.“ [5] Odst. 6 říká, že: „Ministerstvo stanoví právním předpisem podrobnosti o poskytování náhrad zvýšených nákladů podle odstavců 3 a 4.“ [5]

2.6 Vyhláška č. 189/2013 Sb. O ochraně dřevin a povolování jejich kácení

Vyhláška o ochraně dřevin a povolování jejich kácení 189/2013 Sb. ve znění z 1. listopadu 2014. Toto je vyhláška, která upřesňuje kácení dřevin podle § 8 zákona 114/1992. Jako většina zmíněných zákonů začíná i tato vyhláška výčtem pojmů, o kterých se v ní hovoří.

2.6.1 § 1 Základní pojmy. § 1 zavádí některé pojmy: dle odst. 1 písm. a) zapojeným porostem dřevin se rozumí: *„soubor dřevin, v němž se nadzemní části dřevin jednoho patra vzájemně dotýkají, prorůstají nebo překrývají, s výjimkou dřevin tvořících stromořadí, pokud obvod kmene jednotlivých dřevin měřený ve výšce 130 cm nad zemí nepřesahuje 80 cm; jestliže některá z dřevin v souboru přesahuje uvedené rozměry, posuzuje se vždy jako jednotlivá dřevina.“ [6] dle písm. b) společenskými funkcemi dřeviny se rozumí: „soubor funkcí dřeviny ovlivňujících životní prostředí člověka, jako je snižování prašnosti, tlumení hluku či zlepšování mikroklimatu; mezi společenské funkce patří také funkce estetická, včetně působení dřevin na krajinný ráz a ráz urbanizovaného prostředí.“ [6] dle písm. c) stromořadím se rozumí: „souvislá řada nejméně deseti stromů s pravidelnými rozestupy; chybí-li v některém úseku souvislé řady nejméně deseti stromů některý strom, je i tento úsek považován za součást stromořadí; za stromořadí se nepovažují stromy rostoucí v ovocných sadech, školkách a plantážích dřevin.“ [6]*

2.6.2 § 2 Zásahy do dřevin. Dle § 2 odst. 1 se nedovolenými zásahy do dřevin rozumí: *„zásahy vyvolávající poškození nebo ničení dřevin, které způsobí podstatné nebo trvalé snížení jejich ekologických nebo společenských funkcí nebo bezprostředně či následně způsobí jejich odumření.“ [6]*

2.6.3 § 3 Povolení ke kácení. Jedním z velmi důležitých paragrafů, který má velký dopad hlavně na krajinářskou praxi, je § 3, velikost a charakteristika dřevin, k jejichž kácení není třeba povolení. Povolení se nevyžaduje dle písm. a) *„pro dřeviny o obvodu kmene do 80 cm měřeného ve výšce 130 cm nad zemí“ [6]; a dle písm. b) „pro zapojené porosty dřevin, pokud celková plocha kácených zapojených porostů dřevin nepřesahuje 40 m².“ [6]*

2.6.4 § 4 Náležitosti k povolení. Druhým, neméně významným paragrafem, s podobnými praktickými dopady je § 4 Náležitosti žádostí o povolení kácení dřevin a náležitosti oznámení o kácení dřevin. V tomto paragrafu se v odst. 1 řeší potřebné úkony, jež je žadatel nucen vykonat, aby žádost o povolení kácení byla platná. Dle písm. a) je žadatel nucen předložit: „*označení katastrálního území a parcely, na které se dřeviny nachází, stručný popis umístění dřevin a situační zákres.*“ [6] Dle písm. b) je nutno předložit: „*doložení vlastnického práva či nájemního nebo užívatelského vztahu žadatele k příslušným pozemkům, nelze-li je ověřit v katastru nemovitostí, včetně písemného souhlasu vlastníka pozemku s kácením, není-li žadatelem vlastník pozemku.*“ [6] Dle písm. c) „*specifikaci dřevin, které mají být káceny, zejména druhy, popřípadě rody dřevin, jejich počet a obvod kmene ve výšce 130 cm nad zemí; pro kácení zapojených porostů dřevin lze namísto počtu kácených dřevin uvést výměru kácené plochy s uvedením druhového, popřípadě rodového zastoupení dřevin.*“ [6] A dle písm. d) „*zdůvodnění žádosti.*“ [6] Odst. 2, který řeší oznámení o kácení dřevin, je v písmenech a) až d) totožný s odstavcem 1. Liší se pouze přidaným písm. e) které říká, že pokud byly dřeviny pokáceny tak, aby nedošlo k ohrožení života či zdraví, nebo nevznikla nečinnost škoda značného rozsahu (dle § 8 odst. 4 zák. 114/1992), musí být doloženy skutečnosti nasvědčující tomu, „*že byly splněny podmínky pro tento postup.*“ [6] Od tohoto paragrafu nejsou osvobozeny ani složky záchranného systému, které v případě, že podle již zmiňovaného § 8 odst. 4 zák. 114/1992 pokácí dřeviny, musí v oznámení dodat „*označení místa, kde se dřeviny nacházely (katastrální území a číslo parcely nebo adresu) a jejich množství a druh, popřípadě rod.*“ [6] Tuto krátkou vyhlášku uzavírá § 5, který určuje, že období ke kácení dřevin nejvhodnější je období vegetačního klidu. [6]

2.7 Zákon č. 89/2012 tzv. Občanský zákoník.

Posledním právním předpisem, který spíše nepřímě zasahuje do této problematiky, je nový občanský zákoník, neboli předpis č. 89/2012 ve znění z 1. ledna 2014. Ten upravuje převážně vlastnická práva fyzických a právnických osob. Výčet těchto práv a nároků jednotlivých právních subjektů by byl velmi obsáhlý a nenaplňoval by prvotní účel této práce.

2.7.1 § 1067. § 1067 vymezuje vlastnictví stromu vlastníkovu pozemku, na kterém strom vyrůstá. Pokud strom vyrůstá na hranici dvou pozemků, je strom společným majetkem obou vlastníků. [7]

3. Řešení výsadby a umístování silniční vegetace podle technických předpisů

Technické podmínky se touto problematikou zabývají velmi do hloubky, konkrétně to jsou TP 99, s dodatkem 1 a TKP 13. Zaměříme se nejdříve na TP 99.

3.1 Technické podmínky č. 99, s dodatkem 1.

Tyto podmínky se zabývají funkcemi vegetace, koncepcí péče, správou, uspořádáním vegetace a dalšími aspekty výsadby. Pro nás nejdůležitější kapitolou je kapitola 8 o zásadách výsadby, ale jsou zde probrány i méně obsáhlé kapitoly.

3.1.1 Definice pojmů.

Z počátku tohoto dokumentu (kapitola 1.2) se zavádí definice základních pojmů využívaných dále v textu. Mezi základní pojmy patří vegetace, což je soubor živých rostlinných organismů. Její stav, možnosti vývoje a rozsah jejího působení je ovlivňován lidskými zásahy do přirozeně probíhajících procesů. Dalším pojmem je zeleň, což je soubor živých i neživých prvků záměrně založený nebo spontánně vzniklý; může ji tvořit i jeden vegetační prvek. Dalším pojmem je trávník, což je společenství bylin vytvářející souvislý porost. Tvoří ho porosty trav doplněné hluboko kořenícími dvouděložnými rostlinami převážně nízkého vzrůstu. Dalším pojmem jsou dřeviny, což jsou rostliny vytvářející dřevnaté osy (kmen, větve). Dalším pojmem jsou keře, což jsou listnaté nebo jehličnaté dřeviny vytvářející obvykle více kmenů, jejichž koruny začínají u země. Posledním pojmem jsou stromy, což jsou listnaté nebo jehličnaté dřeviny obvykle vytvářející kmen a korunu. [8]

3.1.2 Funkce a význam vegetace.

Po definování pojmů následuje kapitola 2. o funkcích a významu vegetace. Pod biotechnické funkce vegetace spadá hlavně: zpevnění svahů, ochrana půdy na svazích proti vodní erozi, meliorace zamokřených půd. Další funkcí, kterou silniční vegetace vykonává, je vliv na prostředí komunikace, což je především: zlepšení mikroklimatických podmínek, zlepšení hygienických podmínek (snížení prašnosti, tlumení hluku, zachycování zplodin) a zlepšení vzhledu komunikace. Další funkcí je zvyšování bezpečnosti provozu a to především díky zachycování nevládnutých vozidel keřovými porosty, optickému vedení, ochraně proti oslnění protijedoucími vozidly a omezení vlivu nežádoucích klimatických jevů (vítr, sníh, oslnění apod.). Poslední funkcí silniční vegetace je poté krajinaotvorba, což je převážně začlenění technického díla do krajiny. [8]

3.1.3 Výsadba ovocných stromů

Vzhledem k historickému vývoji a starším doporučením vysazovat ovocné stromy jsou dnes kolem většiny pozemních komunikací nižších tříd vysázeny aleje ovocných stromů. Tyto stromy již jsou většinou neplodné a staré. Vystává otázka, zda obnovit původní ovocné stromy či nahradit tento druh stromu jinou vegetací. Při tomto rozhodování je třeba hledět na několik kritérií. Prvním z nich je skutečnost, že o ovocné stromy se musí neustále pečovat, a to především různými postřiky proti škůdcům a chorobám. Dalším bodem je, že sklizeň u komunikace bývá náročná především s ohledem na bezpečnost pracovníků. V posledních letech klesly i výnosy z ní. Dalším problémem je, že zplodiny z motorových vozidel se postupně v ovoci podél silnic usazují a v některých případech velké intenzity projíždějících vozidel může dojít až k překročení hygienických limitů obsahu těchto látek a tedy k ohrožení zdraví konzumentů. Proto se doporučuje nahrazovat tyto porosty spíše keřovitým nízkorostoucími dřevinami, které oproti těmto stromům mohou vykonávat i funkci zádržnou v případě vybočení vozidel z vozovky. [8]

3.1.4 Prostorové uspořádání dřevin

V obecné rovině je prostorové vysazování dřevin jednoduché. Nesmí žádným způsobem zasahovat do průjezdného průřezu komunikace, zakrývat dopravní značky, zařízení, a ani nesmí zasahovat korunami stromů do okolních pozemků tak, aby omezoval jejich obdělávání. Při výsadbě se bere zřetel i na dopravní význam komunikace. U významných komunikací se vysazují spíše větší skupiny stromů, neboť osamocené a malé skupiny stromů by řidiči při vyšší rychlosti nezaregistrovali. Malé a osamocené skupiny stromů se spíše uplatňují u silnic s menším významem (návrhové rychlosti). U velmi silně zatížených komunikací jak ze strany vozovky, tak ze strany zemědělství (vnější hrany) se využívají patrové porosty. Páteř tvoří vysoké stromy, kolem kterých po obou stranách jsou vysázeny porosty menších keřů, ty zbrzdí nevládnutá vozidla z vozovky, a zároveň chrání vyšší stromy před zemědělskými stroji. [8]

3.1.5 Výsadba vegetace

Kapitola 8 pojednává o výsadbách vegetace v charakteristických místech. Jednotlivě jsou zde probrány všechny druhy terénu. Výběr dřevin musí odpovídat stanovištním podmínkám.

3.1.5.1 Málo členitý terén

Uspořádání porostu dřevin musí respektovat krajinný ráz. Je doporučeno vysazovat souvisle porosty keřů a stromů. Na úzkých pozemcích je vhodné vysazovat aleje, zejména pokud komunikace směřuje k významné krajinné dominantě (např. kostel, hrad, apod.).

Doporučeno je i vytvářet pomocí vegetace clonu k zahalení objektů, které poškozují krajinný ráz či je nutno je ochránit před vlivy pozemní komunikace. [8]

3.1.5.2 Kopcovitý terén

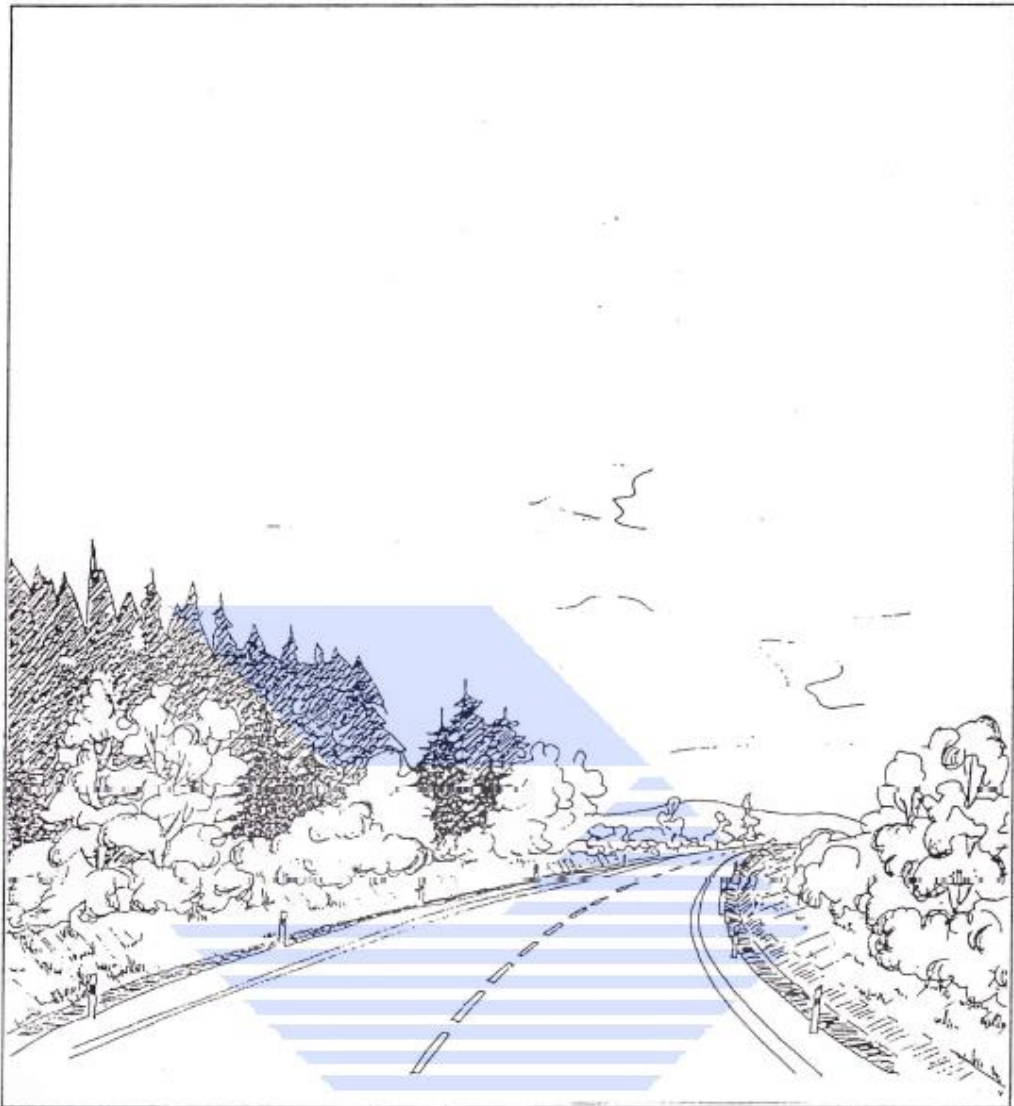
V členitém terénu je doporučeno vysazovat stromy takovým způsobem, aby jejich rozmístění nezabraňovalo v tomto terénu řidiči rozhled či přehlednost o dalším průběhu trasy. Jako v předchozím případě je doporučeno vysazovat stromy způsobem takovým, aby zakryl nežádoucí objekty či výhledy do krajiny. Jelikož kopcovitý terén se nachází ve větších nadmořských výškách, musí být výběr dřevin k tomu uzpůsoben. Je tedy doporučeno vysazovat dřeviny spíše mrazuvzdorné, pružné (aby dokázaly odolávat váze sněhu a ledu), méně náchylné na vyvrácení (hluboko kořenící) a dřeviny více odolné chemickým látkám, zvláště pak posypovému materiálu proti námraze. [8]

3.1.5.3 Obecné zásady

Obecně lze upravovat výsadbu vegetace podél pozemní komunikace takovým způsobem, aby opticky dokreslila vývoj trasy. Například v údolnicových obloucích je doporučeno na dně oblouku vysazovat nižší porost než nad ním. Dochází tak k optickému klamu, který zvýrazňuje tento oblouk. Podobně lze upravit i vrcholový oblouk, ale dřevinami s větší výškou. Tím vzniká optický klam přibližování se k horizontu a řidič je podvědomě donucen dávat větší pozor. Dalším praktickým způsobem zdůraznění vedení cesty je ve směrovém oblouku. Na jeho vnější hraně je doporučeno vysazovat porost vyšší než na jeho vnitřní straně, dochází tak k optickému dokreslení oblouku. Posledním způsobem je výsadba na rovných úsecích. Pokud tomu dovolují silniční pozemky, je doporučeno výsadbu členit do různorodých úseků. Pokud by na těchto úsecích byla výsadba monotónní, docházelo by u řidiče ke ztrátě pozornosti. [8]

3.1.5.4 Průjezdy lesem

Pokud je pozemní komunikace vystavěna na území lesa, je nutno dodržet několik základních pravidel. V první řadě stromy původního lesa musí být vzdáleny od hrany komunikace nejméně 10 m. Mezi touto vzdáleností je poté vysázeno ochranné pásmo tzv. výplňových keřů a stromů, které chrání les před negativními vlivy komunikace. Výsadba je znázorněna na obrázku 3. Tyto dřeviny musí být zvoleny vhodně, aby nenarušily přirozený ekosystém lesa. Všechny tyto úpravy musí podléhat zákonu o lesích a musí být projednány s vlastníkem lesa. [8]

DOPORUČENÉ USPOŘÁDÁNÍ VÝSADEB

zářez v oblouku

- navázání na les
- vytvořit porostní plášť (ochrannou clonu) lesa
- u lesa vysadit vyšší, blíž k FK nižší porosty
- zachovat volný rozhledový trojúhelník na vnitřní straně směrového oblouku

4 . 01 .

Obrázek 3, uspořádání výsadby v oblouku, [8]

3.1.5.4 Násypy a zářezy

Na násypech a zářezích je osazování vegetace nutno započít co nejdříve po ukončení stavebních prací, neboť větrná a převážně vodní eroze dokáže během několika týdnů znehodnotit zemní těleso natolik, že dojde ke hroucení zeminy, které může v některých krajních případech způsobit až zničení či poničení silničního tělesa. K tomuto účelu je zpočátku doporučeno využívat zatravnění celé plochy a vysazení hluboko kořenících dřevin. Tato metoda má však jednu nevýhodu, a tou je hospodaření se zatravněnými plochami, neboť tyto plochy je nutno v letních měsících několikrát sekat, což si vyžaduje značné pracovní vytížení a s tím související finanční náklady. Levnější metodou je zatravnění části náspu nebo zářezu do takové hloubky (myšleno od kraje komunikace), kam až dosáhnou stroje údržby. Zamezí se tak nasazování pracovníků na dlouhodobé kácení, a postačí sekání stroji z komunikace. Zbytek náspu (zářezu) je poté osázen nízkorostoucími dřevinami a doplněn vyššími dřevinami. Uspořádání výsadby v náspu a zářezu znázorňují obrázky 4 a 5. [8]

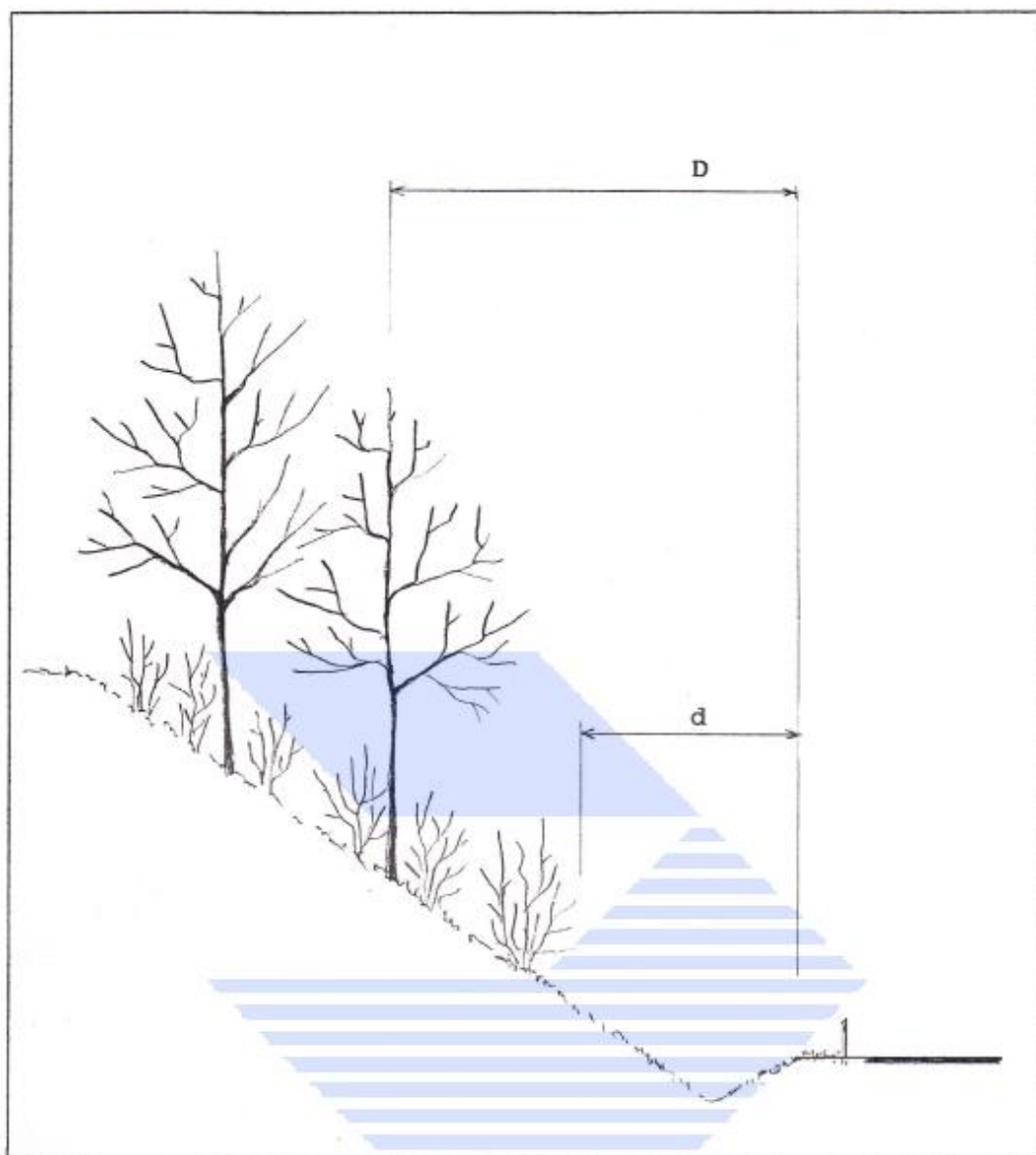
3.1.5.5 Křižovatky

V obecné zásadě platí, že vegetace nesmí žádným způsobem omezovat rozhled řidiče na komunikaci. V křižovatkách tomu pak platí dvojnásob, neboť nesmí být porušeny rozhledové trojúhelníky na ramenech křižovatky. Pokud tomu dovolují silniční pozemky, je vhodné vegetaci umístit tak, aby zdůraznila směrové vedení křižovatky, popřípadě počet ramen. Jestliže se křižovatka nachází v oblouku, vegetace se nesmí osazovat na vnitřní hraně oblouku. U mimoúrovňových křižovatek je možnost vysazení vegetace ve vnitřních ocích nájezdových ramp. Tato vegetace musí odpovídat krajinnému rázu a nesmí, ani v úplném růstu, nijak narušovat rozhledy. Obdobným způsobem se musí řešit i křížení pozemní komunikace s železnicí. [8]

3.1.5.6 Střední dělicí pás

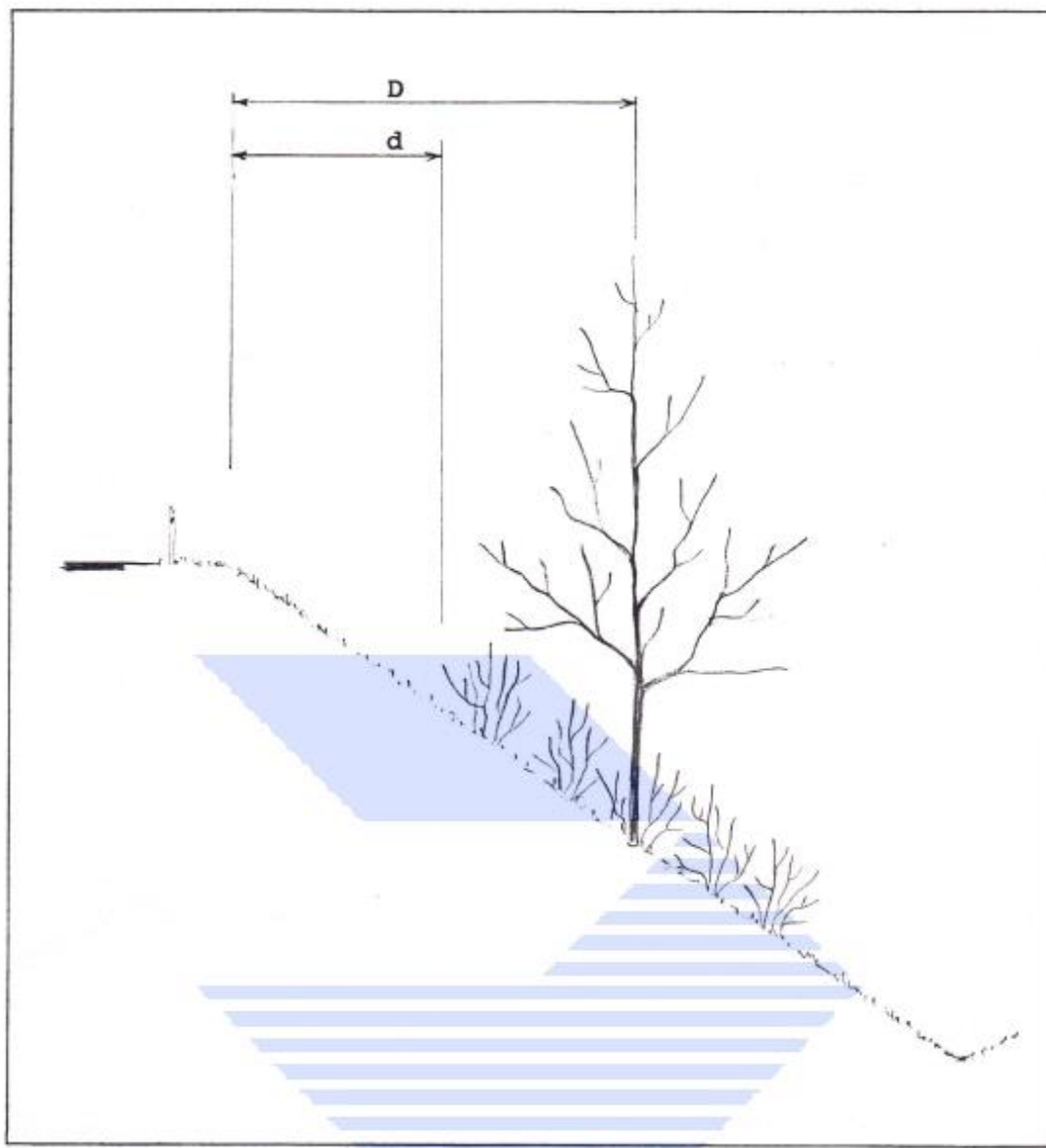
Výsadba vegetace ve středním dělicím pásu je podmíněna jeho šířkou; pokud má pás velikost větší než 10 m, je možno v jeho středu vysázet i vyšší vegetaci, konkrétně stromy. U pásů s menší šířkou je doporučena výsadba pouze keřovitých dřevin. Řešení výsadby u komunikace se středním dělicím pásem znázorňuje obrázek 6. Výsadba kromě obecných funkcí, jako jsou ochrana proti erozi, povětrnostním podmínkám a slunci, splňuje také další funkce, a to převážně omezení vjetí vozidla do protisměru a zpevnění dělicího pásu. [8]

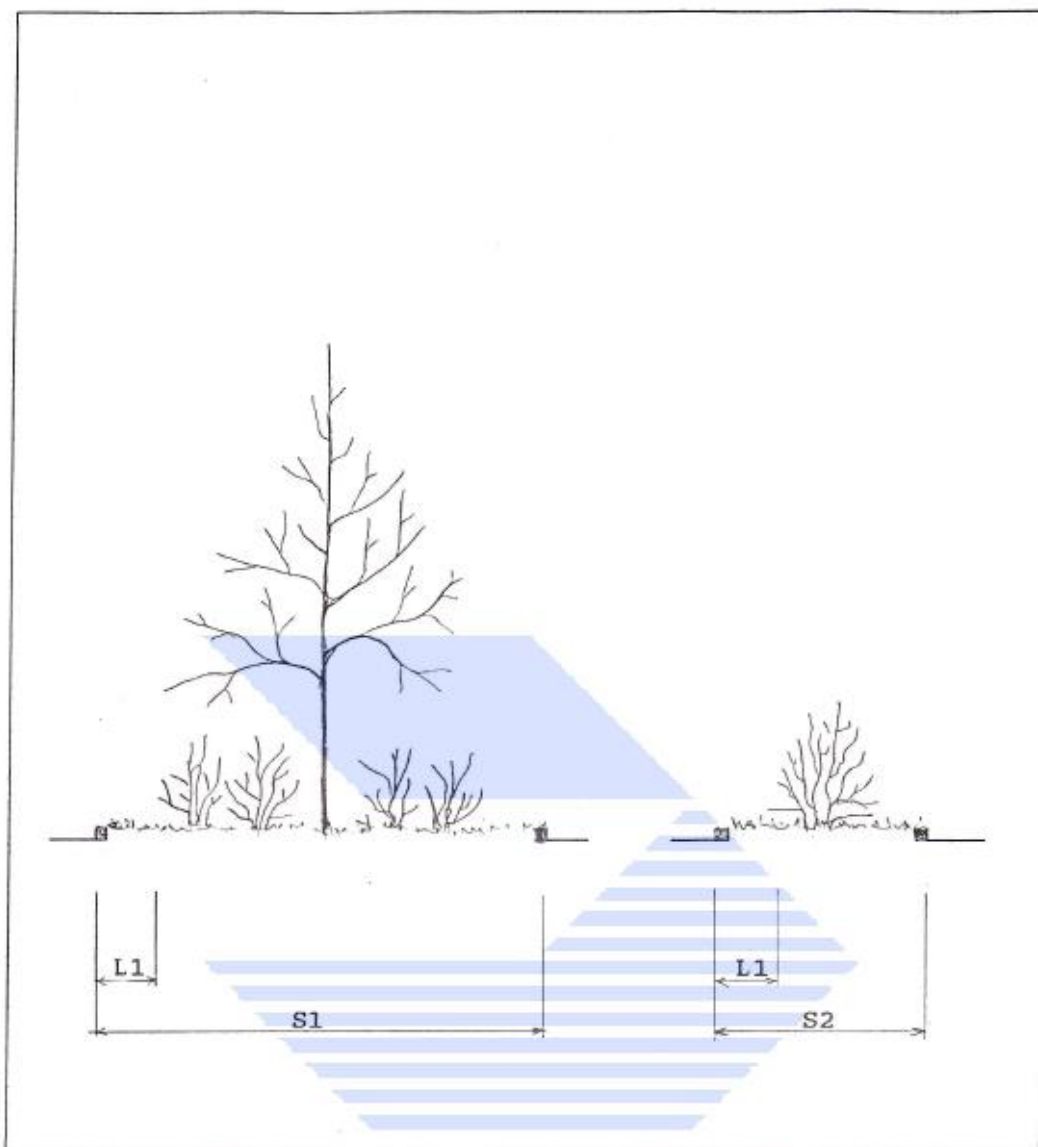
DOPORUČENÉ USPOŘÁDÁNÍ VÝSADEB	
na svazích (zářez, odřez)	
<p>D - odstup kmene stromu od hrany koruny PK $D \cong 4,5\text{m}$</p> <p>d - doporučená šířka travnatého pásu (dle dosahu sekačky) $d = 3,0\text{m}$</p> <p>současně platí údaje v obr. 3.01</p>	
SCHEMATICKÝ ŘEZ	3.04.

Obrázek 4, uspořádání výsadby na svazích zářezu, [8]

DOPORUČENÉ USPOŘÁDÁNÍ VÝSADEB na svazích (násyp)	
<p>D - odstup kmene stromu od hrany koruny PK $D \cong 4,5\text{m}$</p> <p>d - doporučená šířka travnatého pásu (dle dosahu sekačky) $d \cong 3,0\text{m}$</p> <p>současně platí údaje v obr. 3.01</p>	
SCHEMATICKÝ ŘEZ	3.05.

Obrázek 5, uspořádání výsadby na svahu násypu, [8]

DOPORUČENÉ USPOŘÁDÁNÍ VÝSADEB ve středním dělicím páse	
Široký pás se stromy	L1 1,0m S1 10,0m
Úzký pás s keři	L1 1,0m S2 3,0 - 5,0m
SCHEMATICKÝ ŘEZ	3.03.

Obrázek 6, uspořádání výsadby ve středním dělicím páse, [8]

3.1.5.7 Větrolamy a sněhové zábrany

Pohlížíme-li na vegetaci jako na větrolam či sněhovou zábranu, je nutné si uvědomit několik faktů. Pokud se vytvoří zábrana v blízkosti komunikace, bude docházet na její závětrné straně díky menším rychlostem větru k usazování sněhu. V takovém případě, jelikož se zábrana nachází na silničním pozemku či pomocném silničním pozemku a dodržují-li se pravidla daná zákonem a technickými podmínkami, dochází k usazování sněhu takřka na vozovce komunikace. Této nežádoucí situaci je možno předcházet umístováním umělých zábran, ovšem v dostatečné vzdálenosti od vozovky, nebo vysazování pomocných vegetačních zábran mimo pozemky komunikace. V zásadě existují tři druhy zábran, nepropustné, propustné a polopropustné, z nichž polopropustné jsou nevhodnějším řešením pro oblasti zatížené vzdušnou erozí. Pro větrolamy platí základní pravidlo, a to, že se vytvářejí kolmo na směr převládajících větrů. [8]

3.1.5.8 Odpočívky a vyhlídky

Odpočívky jsou konstruovány pro odpočinek a relaxaci řidičů, proto by měla být v tomto duchu situována taktéž vegetace zde se nacházející. Jejím prvotním úkolem je oddělení odpočívky od komunikace, ať již opticky, tak i zvukově. K tomu obvykle slouží hustší porost dřevin a nízkorostoucích keřů. Vhodné je také výškové oddělení komunikace od odpočívky. Pokud tomu krajinný ráz dovoluje, je možné vykácením ploch dřevin umožnit výhled do krajiny, např. na významnou krajinnou stavbu. V oblasti odpočívky je nutno vytvořit přirozené stinné prostory výsadbou vhodných stromů, a dostatečně velké travnaté plochy pro rekreační účely. [8]

3.1.5.9 Vodní toky a nádrže

Vegetace v blízkosti vodních toků a nádrží nesmí jako v předchozích případech narušovat přirozený ráz krajiny. Vhodné jsou stromy odolné vůči mrazu. Zřetel musí být brán i na fakt, že vegetace v těchto oblastech zpravidla bývá biokoridorem. [8]

3.1.5.10 V obcích a jejich blízkosti

Při přechodu z pásma vegetace podél komunikace do prostoru intravilánu musí být v rozmezí 200 m od hranice intravilánu pás vegetace, který zajistí plynulý přechod těchto dvou rozdílných struktur. Neboť v intravilánu vegetace podléhá mnohem složitějším nárokům než v extravilánu. Například při volbě výsadby musí být brán zřetel na jakékoliv inženýrské sítě a vedení (podzemní i nadzemní), do nichž nesmí ani vzrostlé stromy žádným způsobem zasahovat. Ve městech je také větší množství zplodin, vysazují se proto i odolnější odrůdy. Dalším problémem vegetace ve městech je zhutňování půdy a zamezení přístupu živin a vody ke kořenům. Tomuto lze zabránit ochranou mříží, která je znázorněna na obrázku 7.

Mezi funkce, které ve městech vegetace plní, patří převážně ochrana okolí od hluku z místní komunikace, zadržování zplodin, vzhled a architektonické začlenění vegetace do zástavby. [8]

Obrázek 7, ochranná mříž ve městě, foto: Košut

3.1.5.11 Dálnice a rychlostní silnice

Zde výsadba podléhá stejným pravidlům jako u ostatních komunikací s ohledem na skutečnost že podmínky pro růst rostlin v tomto území jsou mnohem těžší než u normální komunikace. Příčinou je převážně horký vzduch jdoucí za letních dnů od vozovky, velké plochy, které jsou vystaveny nárazům větru, a které snadněji odvádějí srážkovou vodu. [8]

4. Analýza historického vývoje řešení problematiky

Historický průběh vývoje vysazování a hospodaření se silniční vegetací v rámci právních předpisů a norem je zdlouhavý a složitý. V rámci této práce je kladen důraz pouze na nejdůležitější předpisy, zabývající se danou problematikou, které za období přes sto let vznikly na našem území. Historie je členěna chronologicky a vždy je zaměřena pouze na jeden typ předpisů (silniční, ochrana přírody apod.) a to z důvodu přehlednosti.

4.1 Zákony o komunikacích, či jinak související s dopravou

4.1.1 zákonný článek č. I/1890 o cestách a mýtech.

Prvotním právním předpisem, který se touto tematikou velmi okrajově zabýval je zákonný článek I/1890 o cestách a mýtech. Posléze na něj odkazují všechny následující zákony a vyhlášky.

4.1.2 vládní nařízení č. 178/1941.

První ověřený předpis je z doby protektorátu Čechy a Morava, Vládní nařízení ze dne 6. března pod číslem 178/1941. Toto nařízení se věnuje silniční vegetaci v paragrafu 2 s názvem ochranné lesy. Odst. 1; *„Lesy při dálnicích se považují za ochranné lesy v šířce 40 m od vnější hrany příkopu, a není-li tu příkopu, od vnějšího kraje silničního tělesa. Pokud stavba dálnice není ještě provedena, platí toto ustanovení jen u těch částí dálnice, u nichž její stavebník oznámil vlastníkovi (uživateli) lesa definitivní trasu a šířku dálnice.“* [9] A odst. 2 říká: *„V těchto ochranných lesích musí býti hospodařeno podle pokynů, které vydá s konečnou platností okresní úřad k návrhu stavebníka (správy) dálnice.“* [9]

4.1.3 Zákon č. 147/1949.

Další zákon, který upravuje vnímání a právní pozici silniční vegetace je zákon č. 147/1949 Sb. Ze dne 11. května 1949. Ve svém § 2 odst. 1 uvádí, že pokud je v zákoně jmenována silnice, myslí se tím také její součásti a příslušenství. V odst. 2 pak mezi součástí silnice zařazuje právě *„závějné ploty a stromoví“*. Díky tomuto odstavci se celý zákon týká právě i silniční vegetace. V § 4 stát přebírá všechny silnice, které dosud nevlastní, výjimkou mohou být silnice, jež jsou podle § 5 odevzdány obcím. V § 6 pak stát přebírá zodpovědnost za spravování a údržbu silnic. [10]

4.1.4 předpis č. 2/1950 Sb.

Krátkou kapitolu do historie zapsal také předpis č. 2/1950 Sb., který ve svém § 1 odst. 3 písm. c) ukládá okresnímu národnímu výboru péči o náležitý stav silnic zejména o stromoví při silnicích. [11]

4.1.5 Zákon č. 135/1961 O pozemních komunikacích.

Velmi důležitý a dlouhá léta platný zákon je pak Zákon o pozemních komunikacích (tzv. silniční zákon) č. 135/1961 Sb. Ten v § 9, 10 a 11 uvádí povinnost vlastníků a správců pozemků, na kterých se stromy nacházejí, o ně pečovat, či pokud je to nutné zabránit na popud okresního národního výboru (ONV) poškození či narušení bezpečnosti špatným stavem těchto stromoví. Zajímavostí je, že v § 14 s názvem Silniční stromoví ONV dohlíží,

aby byly na silničních pomocných pozemcích vysazovány zejména ovocné stromy a keře. Tento zákon byl za svého „života“ třikrát novelizován. K jedné zásadnější novelizaci týkající se právě silniční vegetace došlo předpisem č. 27/1984 ze dne 21. března 1984. Krom malých změn v paragrafech 9, 10 a 11 je nejdůležitějším bodem § 14, který s novým názvem Silniční zeleň vypouští předchozí doporučení vysazovat ovocné stromy a keře. Náhradou jest v tomto zákoně „vhodná silniční zeleň“. Tento zákon pak pozbývá platnosti k datu 31. prosince 1997 a nahrazuje jej zákon č. 13/1997. [12]

4.2 Zákony o ochraně přírody a lesích

4.2.1 Zákon č. 40/1956 Sb. O státní ochraně přírody.

Prvopočátky ochrany přírody u nás v českých zemích jsou zakořeněny v zákoně č. 40/1956 Sb. o státní ochraně přírody. Je to lehký úvod do této problematiky a s vegetací u komunikací souvisí pouze jeden odstavec a to velmi okrajově, konkrétně § 6 odst. 1 zní: „Chráněnými přírodními výtvory jsou zejména krasové zjevy, skalní útvary, významné stromy a jejich skupiny.“ [13] Tento zákon se své prováděcí vyhlášky dočkal až vydáním předpisu č. 142/1980 Sb. která ustanovuje podrobnosti o ochraně stromů rostoucích mimo les. Tato vyhláška zavádí rozřazení stromů do dvou kategorií, z nichž v první kategorii se nacházejí podle § 2 odst. 2 písm. a)-f) stromy „v parcích, veřejných sadech, veřejných zahradách a ve stromořadích; s krajinnotvornou nebo estetickou nebo historickou nebo přírodní hodnotou; v remízích a větrolamech v komplexech zemědělské půdy, dále v podhorských a horských oblastech s typickým přechodem mezi zemědělskou krajinou a lesem; určené k ochraně půdy, pramenišť a rašelinišť; s ochrannou funkcí v okolí průmyslových, zemědělských a jiných hospodářských objektů; ostatní s obvodem kmene nad 125 cm (nebo průměru 40 cm) měřeného ve výši 130 cm nad zemí a dřeviny keřového vzrůstu o plošné výměře nad 60 m².“ [13] Ve druhé kategorii se pak nachází ostatní stromy. K pokácení stromů z první kategorie pak bylo vyžadováno povolení. [13]

4.2.1 Zákon č. 96/1977 o hospodaření v lesích, zákon č. 61/1977 o lesích.

Tři roky před vznikem této prováděcí vyhlášky spatřil světlo světa předpis č. 96/1977 Sb. zvaný Zákon České národní rady o hospodaření v lesích a státní správě lesního hospodářství a předpis 61/1977 neboli Zákon o lesích. Tyto dva zákony společně upravovaly lesní hospodářství a nepřímo i vegetaci u komunikací (pokud komunikace procházela lesem).

Vznikem zákona č. 114/1992 Sb. o ochraně přírody a krajiny, který byl za svou existenci třicetkrát novelizován, se ruší zákon č. 40/1956 a vyhláška 142/1980. O tři roky později

s vydáním zákona č. 289/1995 neboli Lesního zákona, který byl novelizován dvacetkrát, zaniká zákon č. 61/1977.

5. Srovnání řešení problematiky silniční vegetace v ČR a v okolních státech

5.1 Slovensko

Jelikož mají Česká republika a Slovenská republika velmi podobný historický a kulturní vývoj, dá se tento trend sledovat i v zákonících.

5.1.1 Zákon č. 543/2002 Z. z. O ochraně přírody

Zákon o ochraně přírody a krajiny č. 543/2002 Z. z. ve znění od 1.1.2015. Ve svém § 2 odst. 2 vymezuje v písm. m) dřevinu rostoucí mimo les jako „strom alebo ker vrátane jeho koreňovej sústavy rastúce jednotlivo alebo v skupinách mimo lesného pôdneho fondu.“ [14] Dále v § 47 odst. 1 zakazuje zákon poškozovat a ničit dřeviny. V odst. 2 pak ukládá vlastníkovu pozemku, na kterém strom vyrůstá, starat se o něj, pečovat a udržovat. Odst. 3 nás pak seznamuje s faktem, že na vykácení dřeviny je zapotřebí souhlas orgánu ochrany přírody. V odst. 4 je výčet situací kdy není zapotřebí souhlas k pokácení dřeviny a to konkrétně v písm. a) „na stromy s obvodom kmeňa do 40 cm, meraným vo výške 130 cm nad zemou, a súvislé krovité porasty v zastavanom území obce s výmerou do 10 m² a za hranicami zastavaného územia obce s výmerou do 20 m².“ [14] A dle písm. d) „pri bezprostrednom ohrození zdravia alebo života človeka alebo pri bezprostrednej hrozbe vzniku značnej škody na majetku.“ [14] Tato ustanovení jsou velmi podobná ustanovením z vyhlášky 189/12013, ovšem jsou mnohem přísnější, jak znázorňuje tabulka 2. Podle odst. 5 pak každý, kdo dřevinu pokácel dle § 47 odst. 3 písm. d), musí tuto skutečnost písemně oznámit orgánu ochrany přírody. V tomto oznámení musí také být prokázání splnění požadovaných podmínek. [14]

Tabulka 2, Porovnání ČR a SK, limity k povolení těžby [14]

Zákaz kácení od	Obvod kmene ve výšce 130 [cm]	Plocha kácené plochy [m ²]
ČR	80	40
SK	40	10 (20)

Z tabulky je hned patrné, že na Slovensku jsou pravidla dvojnásobně přísnější než u nás.

§ 48 o náhradní výsadbě poté umožňuje orgánu ochrany přírody uložit žadateli o kácení přiměřenou náhradní výsadbu a to na předem určeném pozemku. Orgán může také ustanovit žadateli až tříletou povinnost se o nově vysazené dřeviny starat. Náhradní výsadby je možná i na pozemku, který nevlastní žadatel. V takovém případě musí s náhradní výsadbou souhlasit majitel pozemku. Obce ve svém katastru pro tyto situace vedou přehled pozemků vhodných pro tuto náhradní výsadbu. Lze také místo náhradní výsadby zaplatit obci poplatek, který má výši společenské hodnoty dřeviny. [14]

Jak je již zřejmé tento paragraf je prakticky totožný s českým § 9 zák. 114/1992 o ochraně přírody. Jedinou odchylkou je zde doba, na kterou je možno nařídit žadateli povinnost starat se o dřevinu. V ČR to je až 5 let, u našich východních sousedů jen 3 roky.

5.1.2 vyhláška č. 24/2003

Prováděcí vyhláška k tomuto zákonu je vyhláška č. 24/2003. Tato vyhláška v § 17 odst. 4 písm. f) uvádí, že optimální rozvoj dřevin se zabezpečuje odstraňováním odumřelých částí dřevin, které ohrožují stabilitu dřeviny a její okolí. V odst. 7 pak podrobněji rozepisuje, co značí bezprostřední ohrožení zdraví, života člověka, či hrozba vzniku značné škody. Je to: *„taký stav, ktorý je vyvolaný najmä nepredvídateľnou alebo neodvrátiteľnou udalosťou nezávislou od ľudskej vôle. Ide najmä o úder blesku, povodeň, zemetrasenie, smršť, zosuv pôdy a eróziu, ako aj o suché a odumreté stromy.“* [15]

§ 36 poté ustanovuje dle tabulek v příloze č. 33 společenskou hodnotu dřevin, která se pohybuje od 9 eur až do hodnoty 7 370 eur. Záleží vždy na druhu dřeviny a na její velikosti. Velikost stromů se, podle odst. 2, zjišťuje měřením obvodu kmene ve výšce 130 cm od země nebo měřením jejich výšky pokud obvod kmene nepřesahuje 10 cm. Stromem se zde rozumí dřevina *„s diferencovanou stonkou, v dolnej časti vytvárajúcou priamy, nerozkonárený kmeň, ktorý v hornej časti prechádza do rozkonárenej koruny.“* [15]

5.1.3 Zákon č. 8/2009 Z. z.

V zákoně č. 8/2009 Z. z. O cestnej premávke je v § 4 odst. 2 pod písm. i) řečeno že řidič nesmí poškozovat životní prostředí, především pak veřejnou a *„cestnú zeleň.“* [16]

5.1.4 Zákon č. 135/1961

Zajímavostí je, že ačkoliv u nás byl zákon č. 135/1961 již zrušen a nahrazen zákonem novým, na Slovensku je tento zákon stále platný, ikdyž značně novelizovaný. V § 14 S názvem Cestná zeleň, se v odst. 1 dočítáme: „*Cestné správne orgány dbajú o to, aby bola na cestných pomocných pozemkoch, prípadne na iných vhodných pozemkoch tvoriacich súčasť diaľnic, ciest a miestnych komunikácií (svahy násypov, odpočívadlá a podobne), primerane podľa miestnych podmienok pestovaná vhodná cestná zeleň; pritom je potrebné, aby nebola ohrozovaná bezpečnosť cestnej premávky.*“ [17] V odst. 2 je pak řečeno, že při řešení silniční vegetace je nutno dbát na bezpečnost. [17]

Podle § 22a písm. b) je cestný správny orgán oprávněn uložit pokutu podnikající fyzické či právnické osobě až do výše 33 190 eur, pokud tato osoba: „*zničí, poškodí alebo znečistí dopravnú značku alebo iné zariadenie, ktoré je súčasťou pozemnej komunikácie, alebo cestnú zeleň.*“ [17]

Podle § 22c odst. 1 písm. b) se přestupku dopustí ten kdo, podobně jako v předchozím případě, zničí, poškodí nebo znečistí dopravní značku nebo jiné zařízení, které je součástí pozemní komunikace, nebo silniční vegetaci. Ale pouze pokud škoda nepřesahuje výši 170 eur. V takovém případě je možno uložit pokutu, podle odst. 2, až do výše 330 eur. [17]

5.1.5 Vyhláška č. 35/1984

K tomuto zákonu se váže vyhláška, která tento zákon (135/1961) provádí, vyhláška 35/1984. Ta ve svém § 16 uvádí, že v okolí křížení komunikací, křížení komunikace a drah, a na vnitřní straně oblouku s poloměrem menším než 500 m je zakázáno vysazovat nebo obnovovat stromy a keře. [18]

Dále v § 18 uvádí v odst. 1 : „*Na pomocných cestných pozemkoch a na iných pozemkoch tvoriacich súčasť diaľnic, ciest a miestnych komunikácií sa vysadzuje a udržiava vhodná cestná zeleň, najmä traviny, kvetinová výsadba, kry a stromovie. Ošetrovanie cestnej zelene zabezpečuje príslušný správca komunikácie.*“ [18] V odst. 2 pak uvádí, že výsadba dřevin se provádí s ohledem na bezpečnost a plynulost dopravy, na zlepšení životního prostředí, rázu krajiny a s ohledem na údržbu komunikací a zeleně. Odst. 3 pak uvádí, že vysazená dřevina nesmí v žádném případě ohrozit bezpečnost přepravy po komunikaci, nesmí narušovat rozhledové poměry a nesmí také zabraňovat správcům komunikace či majitelům sousedních pozemků ve vykonávání jejich činnosti. Odst. 4 pak uvádí, že na nově vybudovaných dálnicích a komunikacích musí být silniční vegetace součástí stavby. Odst. 5 uvádí, že ovocné stromy mohou být vysazovány ovšem pouze s ohledem na půdní a klimatické

podmínky a s ohledem na obhospodaření. Odst. 6 uvádí, že cestný správný orgán rozhoduje o výsadbě, volbě druhu a popřípadě i o likvidaci zeleně. [18]

V § 21 odst. 1 se uvádí, že: „*Pevnými překážkami zabudovanými vo vozovke alebo v krajniciach ciest a miestnych komunikácií sú odrazníky, betónové stĺpiky, stĺpy nadzemného vedenia, stromovie, pútače každého druhu a ďalšie predmety a zariadenia pevne spojené so zemou.*“ [18].

5.1.6 Technické podmienky

Technické podmienky s podnázvem vegetačné úpravy při pozemných komunikáciách jsou slovenskou obdobou našich TP 99. V kapitole 3 se tyto podmínky zabývají vlivem vegetačních úprav na začlenění komunikací do krajiny. Výstavba komunikace v podstatě zasahuje do obrazu a mění ráz krajiny. K tomu, aby tento zásah nebyl tak vážný, slouží právě vegetační úpravy, ovšem jejich vliv není hned poznat, neboť k úplné funkčnosti je zapotřebí celkový vzrůst vegetace. Jelikož tento problém není pouze dopravně-technologický, či stavebně-technologický, ale své místo má i v krajinářství, je nezbytně nutné, aby při návrhu silniční vegetace projektant, architekt a krajinný biolog úzce spolupracovali. Důležitou součástí projektování je pak nutnost vycházet z charakteru krajiny, typu terénu a okolního prostředí. Komunikace se svojí vegetační úpravou ve skutečnosti vytváří novou linii v krajině, která musí splynout s okolím. [19]

V kapitole realizace vegetačních úprav v lesním prostředí se po silniční vegetaci vyžaduje, aby snižovala vlhkost, zabraňovala ukládání sněhu a listů, aby zastávala funkci stínící a umožňovala přechod lesní zvěře (pomocí „zelených mostů“). Jelikož se v rozloze 70 m od krajnice vozovky v lese nesmí provádět normální těžba, je doporučeno tento prostor využít k takové výsadbě, aby byl přechod mezi vozovkou a lesem co nejplynulejší, s ohledem a potřebné funkce. Podobně jako u nás platí, že ve vzdálenosti 15 m od vozovky nesmí být vzrostlejší strom (začátek lesa), proto se tato oblast osazuje nízkorostoucími keři, které chrání les před negativními vlivy dopravy. Na začátku a konci lesa se také doporučuje přechodová výsadba, aby nedocházelo při vichřicích k polomům. [19]

Kapitola výsadba – vegetační úpravy se zabývá obecnými zásadami vysazování silniční vegetace. Zprvu je nutné si uvědomit, že prostředí komunikace je pro většinu dřevin nehostinným místem, a proto výběr druhů musí odpovídat přesně místním podmínkám. Dále se musí brát zřetel na skutečnost, že vegetace musí být umístěna tak aby byl k ní umožněn přístup, kvůli ošetřování. Výsadba, která toto neumožňuje, může buď během krátké chvíle zahynout, nebo se vymknout kontrole. Zajímavým bodem je nařízení, které organizaci

provádějící realizaci ukládá povinnost před uskutečněním výsadbových prací svolat zasedání za účasti investora, projektanta a správce komunikace, na které se provede kontrola připravenosti ploch a přijme se závěr, zda je potřebné přepracovat plány k výsadbě či nikoliv. Dřeviny je nutno vysazovat na zahumusovaných a upravených plochách. Vzdálenost mezi korunou vozovky a nově vysazenými dřevinami by měl nejméně 4 m, u komunikace s odvodněním se tato vzdálenost měří ode dna příkopu. U velkých dopravních staveb, jako jsou například mosty, je doporučeno kolem nosných pilířů vysazovat vegetaci, aby aspoň částečně esteticky narušila betonovou stavbu. Na křižovatkách platí podobné podmínky jako u nás, neboť i zde je zakázáno vysazovat vegetaci tam, kde by mohla překážet rozhledovým trojúhelníkům, a je zakázáno vysazovat vegetaci v plochách, které se nacházejí pod úrovní křižovatky. Na okružních křižovatkách v jejich středním ostrovu je doporučeno vysazovat dřeviny odolné vůči suchu a soli. Pokud se u vozovky nachází protihlukové stěny, je doporučeno vysazovat kolem nich popínavé rostliny, aby začlenily tuto technickou stavbu více do krajiny. Tento druh vegetace musí být vysazován z vnější hrany protihlukové stěny, pokud by byla vysázena i z vnitřní strany, přiléhající k vozovce, musí být vegetace ochráněna obrubníkem s minimální výškou 50 cm. Pokud se provádí osázení portálů tunelů, je nutné dodržet podmínku výsadby vegetace, která dokáže zaplnit tento prostor velmi rychle a zabráni tak zakořenění náletových rostlin. Další podmínkou je, že tato vegetace musí být samostatná, neboť tyto prostory bývají nepřístupné obsluze. Osazování středního dělicího pásu vegetací je také podmíněno několika zásadami. Krom podobných vlastností silniční vegetace, jaké byly požadovány v předchozích případech, je zde kladen důraz hlavně na schopnost převážně keřů vydržet časté zkracování, neboť vegetace ze středního dělicího pásu nesmí zasahovat do vozovky. S tím souvisí minimální vzdálenost, která má být mezi dřevinou a vozovkou. Ta činí 1,5 m. [19]

5.2 Německo

Díky právnímu systému ve Spolkové republice Německo, má každá spolková země možnost téma silniční vegetace řešit svými spolkovými zákony. Podobně jako v našich zemích mělo Německo i svá starší pravidla pro výsadbu silniční vegetace, která nařizovala cílenou výsadbu kolem silnic, především pak ovocných stromů apod. Účel výsadby byl, a stále je, podobný: zlepšení podmínek pro řidiče, zkrášlení země, ochrana před sluncem, ochrana před vysušování půd, ochrana před sněhovými jazyky, ochrana před erozí apod. V současnosti se stromy v Německu vysazují za účely výše zmíněnými a zároveň i pro vedení trasy, či k ochraně před padajícími kamením.

5.2.1 Dolní Sasko, Braniborsko

„V dnešních silničních zákonech v Německu však nejsou zahrnuty zvláštní předpisy o výsadbě, ta je prohlášena jako součást výstavby komunikace. Výsadbu stromů hradí proto organizace, které připravují výstavbu silnic. Tak je zajištěno, že je výsadba přípustná ze stavebně technických důvodů (např. zpevnění násypů), dopravně technických důvodů (např. optické směrování, ochrana proti oslnění, větru, sněhu apod.), z uměleckých důvodů a v neposlední řadě také z důvodů začlenění stavebního díla do krajiny. Ve spolkové republice Dolní Sasko existují Směrnice pro zřizování silnic (RAS-Q), kde je stanoveno, že minimální odstup od krajnice je pro novou výstavbu 3,0 m, v úzkých směrových obloucích se požaduje zvětšení vzdálenosti na 4,5 m, v obcích minimálně 1,0 m za zvýšenou obrubou. Nařízení Dolnosaského úřadu zemské správy (Silniční výstavba – z 30.09. 1985, Az.) ještě tyto údaje upřesňuje o vzdálenost stromů mezi sebou doporučuje 20 m mimo obce a 8 až 12 m v obcích. V Braniborsku platí zákon, který zakazuje, v souladu s ochranou životního prostředí, odstraňování nebo poškozování alejí. Na druhou stranu právě spolková země Braniborsko vykazuje velký rozsah celistvých alejí – až 645 km, 1 334 km s mezerami, 606 km velmi řídké a 494 km jen z jedné strany lemováno stromy. Pouze 20 % alejí je vitálních a celistvých. Vzdálenost od stromů k vnějšímu okraji vozovky činí v průměru 1,25 m. Nová výsadba stromů kolem silnic se podle věstníku Aleje provádí pouze ve vzdálenosti 4,50 m. Proto narůstá podíl stromů vysázených ve vzdálenosti 4,50 m a více.“ [20]

5.2.2 Porovnání

Pokud srovnáme právě Dolní Sasko (platí i pro Braniborsko) s Českou republikou, zjistíme, že vzdálenost výsadby nové vegetace kolem komunikací je větší než u nás. U nás podle platných zákonů a technických podmínek může být nová vegetace vysázena, v závislosti na šířce komunikace, od 1 m do 3 m jakožto minimální vzdálenost od krajnice. Kdežto v těchto zemích je tato vzdálenost stanovena na 4,5 m minimálně. Ovšem např. v Meklenbursku-Předních Pomoranech zákon, který upravuje silniční vegetaci, udává vzdálenost mezi stromem a vozovkou od 1,5 m až do 3,5 m. [21]

6. Srovnání souladu jednotlivých předpisů

Platnost zákonů řešících vysazování dřevin a jejich vzájemné doplňování není až takový problém. Největší konflikt nastává při kácení dřevin. Hlavním problémem tohoto tématu je

souhra tří předpisů. Konkrétně zákonu 13/1997, zákonu 114/1992 a vyhlášky 189/2013. Tyto předpisy spolupracují podobným způsobem jako ovce a vlk. Vraťme se tedy do 1. kapitoly a vyzdvihněme tyto konkrétní body.

Zaprvé, v zákoně 13/1997 o pozemních komunikacích jsou tři nejdůležitější odstavce. V prvním se píše, že silniční vegetace nesmí ohrožovat bezpečnost komunikace. Ve druhém, že cokoliv, co se nachází podél silnice, a není to dopravní zařízení, jest pevnou překážkou a pokud je ve vzdálenosti menší, než je povoleno, ohrožuje bezpečnost na komunikaci. A třetí, že kácení takovýchto dřevin je možno pouze na návrh PČR nebo po projednání se silničním správním úřadem a za dodržení zvláštních podmínek (vyhláška 189/2013).

Zadruhé, zákon 114/1992 o ochraně přírody a krajiny stanovuje, že ke kácení dřevin potřebuje vlastník povolení od orgánu ochrany přírody. Povolení vlastník komunikace dostane až po dohodě se silničním správním úřadem a za dodržení zvláštních podmínek (vyhláška 189/2013). Zákon dále uvádí, že pokud nakonec dojde ke kácení, je vlastník, pokud mu to orgán ochrany přírody nařídí, povinen provést náhradní výsadbu. Tato náhradní výsadba není nijak specifikována, může tedy dojít i k extrémním případům, kdy za jeden pokácený strom je požadováno 50 nových vysázených. K tomuto se váže i další problém, že vlastníci komunikací nedisponují potřebnými pozemky, kde by bylo možné náhradní výsadbu provést. Zákon na to sice pamatuje tím, že dá možnost vysázet náhradní výsadbu na pozemcích patřící obcím, ale nevědomky tím vytváří další problém, neboť pokud uloží i následnou péči o tuto výsadbu, vlastník pozemku se musí o tuto vegetaci starat, a pokud je tento pozemek vlastníkovi nepřístupný, nemůže být tato činnost efektivně vykonávána.

Zatřetí, vyhláška 189/2013 o ochraně dřevin a povolování jejich kácení. Ta stanovuje rozměry stromů, na které je již potřeba povolení ke kácení, a zároveň stanovuje ony zvláštní podmínky, na které odkazují předchozí dva zákony. Tyto zvláštní podmínky jsou vlastně součástí žádosti o povolení, jmenovitě: *„označení katastrálního území a parcely, na které se dřeviny nachází, stručný popis umístění dřevin a situační zakres.“* *„Doložení vlastnického práva či nájemního nebo užívatelského vztahu žadatele k příslušným pozemkům, nelze-li je ověřit v katastru nemovitostí, včetně písemného souhlasu vlastníka pozemku s kácením, není-li žadatelem vlastník pozemku.“* *„Specifikace dřevin, které mají být káceny, zejména druhy, popřípadě rody dřevin, jejich počet a obvod kmene ve výšce 130 cm nad zemí; pro kácení zapojených porostů dřevin lze namísto počtu kácených dřevin uvést výměru kácené plochy s uvedením druhového, popřípadě rodového zastoupení dřevin.“* *„Zdůvodnění žádosti.“* Teprve po předložení všech těchto dokumentů a po projednání se silničním správním úřadem orgán ochrany přírody rozhodne, zda povolení vydá nebo nevydá.

Modelová situace tedy vypadá následovně. Vlastník pozemků či pověřená osoba při inspekci zjistí, že některé stromy nevyhovují limitním vzdálenostem, a je nutné je odstranit. Vlastník tedy zpracuje všechny dokumenty, které jsou zapotřebí ke kácení a musí je projednat jak s orgánem ochrany přírody, tak se silničním správním úřadem zároveň. A zde je problém, neboť tyto dvě organizace nemají povinnost úzce spolupracovat a komunikace mezi nimi v některých případech nemusí být ideální. Může tak nastat umělé prodloužení celého procesu, což je nežádoucí, neboť dotyčná pevná překážka stále není tam, kde má být, a navíc vlastníkoví pozemku hrozí pokuta právě za tuto překážku.

A v tom tkví celý problém, na jedné straně stát vlastníkoví přikazuje tak učinit, ale na druhé mu svým postojem zamezuje tento úděl efektivně splnit. Nehledě na skutečnost že toto byl případ, kdy dřevina není součástí lesa, či není důležitým krajinným prvkem, neboť pokud by tomu tak bylo, vstupovala by do jednání ještě státní správa lesů.

7. Závěr

Nelze jednoznačně říci, že stávající právní předpisy by problematiku silniční vegetace řešily způsobem blízcím se ideálu, ale na druhou stranu v okolních státech není tento problém řešen výrazně odlišněji. Což by ale nemělo navozovat pocit, že není již třeba nic s touto problematikou činit, ba právě naopak. Protože spousta úředních úkonů, například spojených s kácením, je třeba více zpřehlednit, popřípadě i usnadnit. Dalším poznatkem je, že je takřka nemožné vyhovět všem požadavkům výsadby z technických podmínek, a je tedy nutno hledat kompromis mezi nimi tak aby výsledek odpovídal co možná nejvíce ideálnímu stavu. Je nutno také poukázat na skutečnost z poslední kapitoly o srovnání souladu právních předpisů, že tyto předpisy nespolupracují takovým způsobem, jakým by měli, a že spíše komplikují práci jednotlivým orgánům státní správy.

Seznam Literatury

[1] ČSN 73 6101, *Projektování silnic a dálnic*. Praha: ČESKÝ NORMALIZAČNÍ INSTITUT, 2004, Třídící znak 69709, s. 126.

[2] Zákon č. 13/1997 Sb. o pozemních komunikacích, ve znění pozdějších předpisů. In: *ASPI*[právní informační systém]. Wolters Kluwer ČR [vid. 2015-08-18].

[3] Předpis č. 13/1997 Sb. Vyhláška Ministerstva dopravy a spojů, kterou se provádí zákon o pozemních komunikacích, ve znění pozdějších předpisů. In: *ASPI*[právní informační systém]. Wolters Kluwer ČR [vid. 2015-08-18].

[4] Zákon č. 114/1992 Sb. o ochraně přírody a krajiny In: *ASPI*[právní informační systém]. Wolters Kluwer ČR [vid. 2015-08-18].

[5] Zákon č. 289/1995 Sb. o lesích a o změně některých zákonů In: *ASPI*[právní informační systém]. Wolters Kluwer ČR [vid. 2015-08-18].

[6] Předpis č. 289/1995 Sb. o ochraně dřevin a povolování jejich kácení In: *ASPI*[právní informační systém]. Wolters Kluwer ČR [vid. 2015-08-18].

[7] Zákon č. 89/2012 Sb. občanský zákoník In: *ASPI*[právní informační systém]. Wolters Kluwer ČR [vid. 2015-08-18].

[8] TP 99, *Vysazování a ošetřování silniční vegetace. Technické podmínky*. Brno: Ministerstvo dopravy a spojů, odbor pozemních komunikací, s. 146.

[9] Vládní nařízení 178/1941 Sb. o vzdálenostech staveb a provozoven od dálnic a o ochranných lesích podél dálnic, ze dne 6. 3. 1941.

[10] Zákon č. 147/1949 Sb. jímž se vydávají některé předpisy o veřejných silnicích, ze dne 11. 5. 1949.

[11] Předpis č. 2/1950 Sb. o působnosti národních výborů při stavbě, správě a udržování státních silnic, ze dne 31. 12. 1949.

[12] Zákon č. 135/1961 Sb. o pozemních komunikacích, ze dne 30. 11. 1961.

- [13] Zákon č. 40/1956 Sb. o státní ochraně přírody, ze dne 1. 8. 1956.
- [14] Zákon č. 543/2002 Z. z. o ochraně přírody a krajiny In: *ASPI* [právní informační systém]. Wolters Kluwer SK [vid. 2015-08-18].
- [15] Vyhláška č. 24/2003 Z. z. Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky, ktorou sa vykonáva zákon č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny In: *ASPI* [právní informační systém]. Wolters Kluwer SK [vid. 2015-08-18].
- [16] Zákon č. 8/2009 Z. z. o cestnej premávke a o zmene a doplnení niektorých zákonov In: *ASPI* [právní informační systém]. Wolters Kluwer SK [vid. 2015-08-18].
- [17] Zákon č. 135/1961 Zb. o pozemných komunikáciách, ve znění z 2. 1. 2015.
- [18] Vyhláška č. 35/1984 Zb. ktorou sa vykonáva zákon o pozemných komunikáciách, ve znění z 1. 7. 1984.
- [19] TP 04/2010, Vegetačné úpravy při pozemných komunikáciách. *Technické podmienky*. Bratislava: Ministerstvo dopravy, pôšt a telekomunikácií SR Sekcia cestnej dopravy a pozemných komunikácií, s. 106.
- [20] SIMONOVÁ, JANATA, SMĚLÝ, *Problematika pasivní bezpečnosti pozemních komunikací Část 1 – pevné překážky (stromy): Německo, Rakousko*. [online]. [vid. 2015-08-18]. Dostupné z <http://www.cdv.cz/file/clanek-problematika-pasivni-bezpecnosti-pozemnich-komunikaci-cast-1-pevne-prekazky-nemecko-rakousko/>
- [21] ARNIKA, *Přístup k alejím v Německu*. [online]. [vid. 2015-08-18]. Dostupné z <http://arnika.org/aleje-v-nemecku>